

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A magyarón.

Budapest, január 22.

(s.) A magyarón ma Zágrábban csufnév, éppen úgy, mint ahogy csufnév volt valamikor a Dráván innen a *Kossuth-Hund*. Amint ötven esztendővel ezelőtt minálunk Kossuth-kutyáknak csufolták az osztrák abszolutizmus szolgálói a magyar hazafiakat, azonképpen most magyarón-nak csufolják Strossmayerék a jó horvát hazafiakat. Azokat az éplekű, okos és bátor férfiakat, akik nyíltan merik hirdetni, hogy a horvát hazafiság egy a magyar hazafisággal; akik ezért a meggyőződésükért elszenvedik a népszerűtlenség, a guny és a gyanúsítás martíromságát; szembeszállnak a demagógok vakmerőségével és a vakmerő demagógok által felzigatott, elbutított tömegek vakságával.

Ezeknek a bátor és nemes hazafiaknak sorából hangzott fel ma egy bátor és nemes szó a zágrábi országgyűlésen. A régi, jó unionista hagyományoknak egyre ritkuló képviselői közül hallottunk ma megszólalni egyet, *Kovácsévics Istvánt*, a volt zágrábi főispánt, akinek mai beszédje emlékeztetést fogja tenni a horvát törvényhozás mostani budget-vitáját. Mintha *Rauch Levin* szellemét látnók ébredezni és uralomra vergődni abban a gyülekezésben, amelyben évek óta a *Starcevicsek* és *Strossmayerék* hadainak lármás terrorizmusa nyomta el a józan mérséklet szavát. Józanág és mérséklet tudniillik volt ott eddig is annyi, amennyi. Annyi, amennyi elég arra, hogy a horvát hivatalos politika fel ne mondja a barátságot Magyarországának. De ez a józanág és mérséklet arra is elegendő volt másfelől, hogy befogadja soraiba a *Pliverics-féle* közjogászokat is, akik a külön horvát állam-jog bölcs elhallgatásával váltottak jogot arra, hogy helyet foglaljanak a parlamenti többség soraiban és részesedjenek a hatalom előnyeiben;

de egy szóval sem tettek róla bizonyosságot, hogy merész álmaikból végérvényesen felébredtek és lemondtak arról, hogy alkalomadtán az álmokat valóra váltsák. Abban a mérsékletben tehát — ami külső megjelenését illeti — több volt a józanág, mint az őszinteség, több a mérséklet, mint a bátorság és nem volt nagyon távol tőle az a gyanu, hogy ez a mérsékelt őszinteség és mérsékelt bátorság talán egyuttal mérsékelt lojalitást takar.

Ebből a mértékelenül nagy mérsékletből a mostani költségvetési vita rendjén kezdett kibontakozni a horvát nemzeti párt. Most pedig, mintha teljesen kibontakozott volna belőle. *Barlovcis* minapi beszédje már jelezte ezt a kibontakozást, ma pedig a *Kovácsévics* felszólalása egészen megmutatta. Nem tudjuk, hogy *Kovácsévics* beszéde tanúságtétel-e mifelénk, vagy utmutatás arrafelé. Akár így, akár úgy, mindenesetre nevezetes és értékes jelenség.

Egészséges, erős, férfias és becsületes hag az ő hangja. Ez az elszánt magyarón egy cseppet sem mérsékelt, egy cseppet sem tartózkodó. Okos, bátor és határozott. Nagy igazságokat vágott a fejéhez a Zágrábban garázdálkodó koalíciónak. Kimondotta hímezámházás nélkül, hogy Horvátország nem külön állam, hanem csak Magyarországgal együtt alkot egy egységes államtestet és hogy a horvát hazafiak évszázadok során egyuttal jó magyar hazafiak is voltak. Históriai igazság ez, bátran hivatkozhatott tehát *Kovácsévics* a históriára. A *Zrinyiek* és *Frangepánok* idejében nem volt különböző, vagy éppen ellentétes fogalom a horvát és a magyar hazafiság. Nem lehet az ma sem, mikor a legutolsóbb nagy-horvátok is nemzeti hősként tisztelik a magyarón *Zrinyi Miklóst*, meg *Frangepán Kristófot* is, a magyar szabadság vértanúját. Az a politika, amely Magyarország ellen gyűlöletet szít, nem igazi horvát politika, nem igazi nemzeti poli-

tika, nem is becsületes, nem is hasznos politika. Hogy milyen politika, azt is megmondta *Kovácsévics* egyenesen és keményen: *klerikális és feketesárga politika*.

Hogy mennyire egy uton halad a helyes horvát nemzeti politika a helyes magyar nemzeti politikával, azt igazán frappánsul jellemezte a volt zágrábi főispán ezzel a szembeállításal. A horvát ellenzék politikája, a délszláv handabanda és magyarfalas politikája egyuttal klerikális politika is, meg feketesárga politika is. Éppen úgy, mint minálunk, odalenn is ölelkezik egymással a felekezeti reakció a bécsi reakcióval. És éppen úgy, mint minálunk, odalenn is, a nemzeti politika nem lehet más, mint a magyar állam ősi, hagyományos szabadelvű politikája. Hiszen az természetes is, a nyolcszázados együttétartozás során a nemzet létszükségletei ugyanolyan belső törvények szerint fejlődtek és ugyanolyan törvényszerű fejleményeket mutatnak a Dráván innen és a Dráván túl, az egységes magyar állam egész területén. Ez az egységes fejlődés mindennél jobban igazolja az együttétartozás szükség-szerűségét, a magyar korona egész birodalmának természetes egységét és felbonthatatlanságát. A magyar állam testéhez organikusán hozzátartozik Horvátország és egy organizmus fejlődése csak egynemű természetörvényeknek lehet alávetve. És ebből következik, hogy az, a mi bűn a magyar állam ellen, bűn az Horvátország ellen is; az ultramontán reakció, amely a szabadelvű magyar nemzeti állam konszolidálása ellen tör, romboló erőt képvisel Horvátországban is; az az irányzat, amely a Dráván innen aulikus és nemzetközi, túl a Dráván is csak hazudja magát nemzetinek, mert a nemzetiszínű köpönyeg alatt feketesárga lélek lappang.

Kovácsévics István, a bátor és okos horvát hazafi, megmondta ezt bátran, okosan és

T Á R C A.

Szerelem.

— Egy drámai meséből. —

Irtá: *Rudnai Győző*.

RÉZIA. HUON.

Huon

(Kétoldali Réziát; csókok hint az arcára; aztán lassan a szin közepére vezet):

Édes szerelmem!...

Rézia:

Almaim lovagja,

Ki Réziát pihenni soh'se hagyta;
Ki ott állt mindig csipkés ágya mellett,
Biztatni őt, ha tűrni, várni kellett.

Huon:

Oh, vártam én is, türellemmel vártam,
Mert tudtam, hogy fel foglak lenni téged;
Mert tudtam, hogy itt élsz ez ősi várban;
Mert tudtam, hogy el fogok jönni érted...
...S eljöttem érted...

Rézia:

Hosszú volt utad?

Huon:

Szerelmes szíved ilyet mért kutat?
De ha kívánod — jó. Elmondhatom. —
Először a liget jött; a vadon
Utóbb nehéz próbára tett ki engem:

Vadakkal kellett ott megküzdenem
S ha képed nem kísért és nincs velem,
Rég kileheltem volna már a lelkem...
Igy győztes lettem, győztes mindenem,
Mert elkísért az édes szerelem...

(Áradozva.)

Künn a szabadban olyan szép az élet!
A szív, ha fáj — ott gyorsan újra éled...
Mikor a szellő átuhban a fán
S barázdát húz az erdő mély taván —
Mikor a madaraknak éneke
Ugy cseng távolról — mint egy szép rege —
Mikor szétnyílik a virágok kelyhe
S szirmukon a regg harmatát felejtve,
Reánk teríti biborköpenyét —
Mikor egy kis bokor tövében a pásztor
Szép kedvesét meg-megcsókolja párszor
S közbe a furulya szól szeretszét —:
Oh, akkor érzem, az erdők, a berkek
Az én lelkemre örök békiyót vertek...

Rézia:

Csodás vidékről jössz mesélni nékem...
Csodás világ az — én tán meg sem értem. —
Nekem a bére, az erdők soh'se kellett
És soh'se vonzott még a pásztornöta...
A szél bugása, a madár danája?
Biz' én sokat nem hallgaték reája.
A pompa, fény, az lett világom itten;
Csak ami csillogott, csak abba' hittem.
Nem néztem: tiszta-e az ember lelke?
Csak azt, vajjon ruhája díszszel telve.
Az ajk, ha dicsért, úgy epedtem érte
S nem gondolám, ha csókot ad, megöl...

Huon:

Az élted' milyen szürkeség kísértel!
Nem volt sejtelméd a világ felől.

Rézia:

Itt élni többé nincs már semmi kedvem.
Erős rabláncok kötnék itten engem.
A boldogságnak nincs meg, csak az árnya
Es az is, mintha félve, lopva járna.
A csók, ha csattan, csattan parancsszóra
S nem akkor, hogyha int a pásztoróra. —
Utálom e világot, drága kinevem;
Nem jó itt élni arany rabbilincsen. —
Szabadnak lenni... ott, hol a berkek
Iljatiombjával álomszóró rebeg;
Ugy, mint te elmesélted az előbb...
Mindaz mi bájos, mily csodás, be' szép!...
... Szabadnak lenni — ez a törekvésem...
Oh, hogy megszabadulni egyre késsem...

Huon:

Ne félj! Ma még megnyílik börtönöd
S a napsugár süt szép fejed fölött...

(Csókolgatja.)

E csók azt mondja: oly epedve várlak;
E csók azt mondja: ajkaimra zárlak;
E csók: tündérek játszanak velem;
E csók: nincs édesb, mint a szerelem.
E csók azt súgja: óh, ne higgy neki;
E csók: meglátod, szavát megszegi;
Most forrón csókol, aztán elefed,
Hiszen csak tréfál és enyelve veled. —
E csók azt mondja: mégis, nem igaz!
A lány csókja, szava hü, mindig az. —
E csók: minek is téped az eszed?
Mit mondasz, komolyan úgy sem veszed. —
E csók azt mondja: mit gondolsz vele?
Éleg, ha szíved gyönyörrel tele. —
Oh, csókolj, csókolj, meddig bir az ajkad!
Hadd csüngjek édes szerelmem rajtad...

— magyarán. Érthet róla a Strossmayer-féle hazaáruló koalíció, amelynek ilyen kegyetlenül régen nem vágták a szemébe a saját mílvoltát. Mi pedig szívesen értjük meg belőle, hogy a horvát nemzeti párt szellemében örvendetes felrisszülés mutatkozik. A sürű helyeslés, amely a párt sorairól Kovácsévics felé hangzott, azt engedi reménylenünk, hogy a lanyha védelem taktikája az erőteljes támadásnak készül helyt adni; hogy a nemzeti pártba az új választás új lelket öltött és kiüldözte belőle a kétértelmű megalkuvás szellemét. Szívesen hiszszük, hogy Kovácsévics szava az első — és semmiesetre sem az utolsó — megnyilatkozása annak az új léleknek, amely a régi kormánypártba költözött és örökre elnémitotta a külön horvát államjog elméletének hirdetőit, de egyuttal megszólaltatta régi barátainkat is, akik olyan sokáig némák voltak. Ebben a reményben üdvözöljük az első magyarón beszédet. És most halljuk a többit . . .

BELFÖLD.

A miniszterelnök itthon. Széll Kálmán miniszterelnök ma a renouciáció után ő felségénél magánkihallgatáson jelent meg, amely egy óra hosszat tartott. A miniszterelnök ez alkalommal köszönetének is kifejezést adott azért a kegyes érdeklődésért, amelyet ő felsége iránta a műtét s az ezt követő hosszú rekonvaleszcencia egész idején át tanusított.

Széll Kálmán miniszterelnök ma este közel kétheti távollét után visszaérkezett Budapestre. A miniszterelnök nagy meghatottsággal beszél arról a rendkívüli részvétéről, amely vele szemben betegségé alatt politikai és társadalmi körökben mindenütt nyilvánult. Ő felsége és az uralkodó család legtöbb tagja minden reggel tudakozódott állapotáról. Gróf Széchenyi Gyula, a király személye körüli miniszter, akinek lakosztályát a miniszterelnöktől csak egy folyosó választja el, alig távozott oldaláról s igazi testvéri odaadással gondoskodott róla. Dr. Koerber osztrák miniszterelnök naponta legalább egyszer megjelent a magyar minisztérium bankgassei épületében, valamint gróf Goluchowski külügyminiszter és Kállay Béni közös pénzügyminiszter is. Majdnem egész nap a miniszterelnök környezetében volt régi barátja, gróf Dubsky Adolf is. Nem csekélyebb érdeklődést tanusított a diplomáciai kar is; a bécsi összes nagykövetelek és követelek látogatást tettek a

szobájához kötött miniszterelnöknel. A külföldről tömegesen érkező távirati tudakozódások közül külön megemlítést érdemel a bolgár fejedelemnek meleg hangon tartott távirata.

A miniszterelnökkel együtt megérkezett titkára, báró Skerlecz Iván is, aki e tizenegy nap alatt látogatásokat fogadva, felvilágosításokat nyújtva és töméntelen távirati tudakozódásra válaszolva, rendkívüli munkát végzett. Ő volt az, aki ő felsége szombati legmagasabb látogatása alkalmával a magyar minisztérium előtt fogadta az uralkodót és a miniszterelnök dolgozószobájába vezette, ahol ő felsége félóránál tovább időzött.

Dr. Charas császári tanácsos még a vasúti pályaudvarra is kijött, hogy a miniszterelnök elutazása előtt meggyőződjék, vajjon páciense se minden szükséges dologgal ellátva kél-e utra; gondoskodott egyuttal arról is, hogy Herzel tanár nyomban a miniszterelnök Budapestre való érkezése után átvegye a további kezelést. A miniszterelnöknek egyébiránt, amint már jeleztük, néhány nap mulva teljes gyógyulása várható.

A décsi mandátum. A décsi választást megsemmisítő kuriai ítéletet a Ház tudvalevőleg kiadta az állandó igazoló-bizottságnak a végből, hogy határozon arra nézve, vajjon a mandátum megsemmisítésére okul szolgáló etetés-ítatás olyan nagymérvűnek látszik-e, hogy annak alapján elrendelendő volna a vizsgálat a décsi választói kerület képviselő-küldési jogának felfüggesztése dolgában? Az állandó igazoló-bizottság ma foglalkozott ezzel az ügyvel és úgy határozott, hogy nem szükséges a vizsgálat elrendelése. A bizottság üléséről a következők tudósítást kaptak:

A képviselőház állandó igazoló-bizottsága ma délelőtt 10 óraker Szentiványi Árpád elnökleite alatt ülést tartott, melyen a Tisza Kálmán és Mészáros Pál képviselők megbízó-leveleit megvizsgálván és rendben találván, e képviselőket a 30 nap tenntartásával igazolta.

A képviselőház tudvalevőleg a Kurianak azt az ítéletét, amelylyel a Décsen 1901. október 2-ikán megtartott képviselőválasztás eredményét az 1899. évi XV. törvények 2. §. hatodik pontja alapján megsemmisítette, az állandó igazoló-bizottsághoz tette át annak megvizsgálása végett, vajjon a kerület képviselő-küldési jogának felfüggesztése céljából előírt előzetes vizsgálat elrendelendő-e? Az állandó igazoló-bizottság ebben a tárgyban ma határozott és beható vita után, melyben Fürös László, Münnich Aurél, Kubinyi Géza, Kristóffy József és Belicska Béni előadó vettek részt, egyhangulag a következő határozatot hozta:

Miután a bizottság a Kuria ítéletéből és indoklásából nem látja beajósított az a lényt, hogy a kérdéses választás tolyamán nagymérvű etetés és itatás eszközöltetett, amennyiben az ítélet és

indoklása szerint az összes 909 leszávozott választó közül csupán 44-ről állítatik, hogy csekély kádcsot és pálinkát fogyasztott a jelölt lakásán (a kuriai ítélet indoklása szerint azoknak a választóknak ott gróf Teleki Domokos egy kis kenyekot, illetve pálinkát és kádcsot adatott), — a bizottság a vizsgálat elrendelését szükségesnek nem tartja.

Leafólt híresztelések. Bécsből telegrafálják a Budapesti Tudósítónak: Az a hír, mintha Széll Kálmán miniszterelnök tegnap ő felsége előtt magánkihallgatáson jelent volna meg és gróf Goluchowski külügyminiszternél látogatást tett volna, alaptalan. A valóság az, hogy Széll Kálmán miniszterelnök tegnap koosított ki először. Ő felsége előtt csak a mai renouciáció után fog megjelenni, hogy az ő felsége részéről betegségé alatt tapasztalt kegyes érdeklődésért köszönetet mondjon. Nem felel meg a valóságnak az a hír sem, mintha ő felsége gróf Széchenyi Gyula miniszter megbísta volna, hogy Tisza Kálmán volt miniszterelnök előtt képviselővé való választása fölött érzett elégtelét fejezze ki. Gróf Széchenyi Gyula az utóbbi napokban nem is volt kihallgatáson ő felsége előtt és egyáltalán nem volt alkalma, hogy a király őt fogadja, vagy hogy ő felsége véleményéről Tisza Kálmán megválasztására vonatkozólag értesülhessen.

A székely-kereszturi választás. A székely-kereszturi kerületben mult év október hó 3-án megtartott képviselőválasztáson Bedő Albert nyug. államtitkárt Sz. Szakáts Péter 788 szavazata ellen 67 szavazattöbbséggel választották meg képviselőnek.

Szakáts Péter és társai petícióval támadták a választást, a képviselő részéről elkövetett etetés-ítatás, vesztegetés és presszió címén kérve a választás érvénytelenítését.

A kérvényt ma tárgyalta a kir. Kuria I. választási tanácsa Paiss Andor elnökleite alatt. A támadók meghatalmazottja dr. Halász Frigyes, a választást dr. Darvai Fülöp védte.

Alaki kifogás nem emeltetvén, a kérvényezőkhöz meghatalmazottja ismertette a petíció tartalmát. Előadja, hogy amikor Bedő Albert a programbeszédét tartotta, aznap este nagy banket volt Székely-Kereszturon, melyre külön meghívóval hívták meg a választókat. Ez a lakoma Bedő tudtával és beleegyezésével rendeztetett. Az Elédén tartott lakomán maga a képviselő is résztvett s ugyanitt vesztegetésekkel Bedő javára tántorították a választókat. Bedő kortesi bejárták a kerület összes községeit s egy-egy forintot adtak azoknak a választóknak, akikről tudták, hogy Szakátsra szándékoznak szavazni. De sokan voltak olyanok is, akiket 30 krajczár csabitottak át Bedő pártjára. Pálfi Kálmán főszolgabíró a községi jegyzőket és bírákat egyenesen utasította, hogy Bedőre szavazzanak, sőt az egyik bírót el is oszapta, mert nem akart a kormánypárt jelöltjére szavazni s ennek érdekében korteskedni. Kéri mindezek alapján a vizsgálat elrendelését s ennek adataihoz képest a választás érvénytelenítését. Dr. Darvai Fülöp választásvédő előadta, hogy a vádak általánosságban vannak felállítva és a mi kevés konkrét állítás van bennük, az is csak hiányosan van megvilágítva. Az a vád,

Boldog ember.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: **Abonyi Árpád.**

Kitűnő szomszédom, dr. Szaniszló, az oszlop-doktor, ki — halom — óles alakjához mindenkiben méltó gorombaságokkal vezényeli gyakorta sikerre a terápiát s nagy előszeretettel szokta mondogatni, hogy ama híres és „elhasznált“ novella-doktorokkal ellentétben ő vele még soha életében semmi sem történt, amivel egynemely (nemkülönb)en kitűnő íródeákok fölékesítsék: minap belépett hozzám s asztalomra lökve egy tömött sorokba rótt levelet, oly hatalmas kacajjal döntötte kolosszus tagjait a karosszékre, hogy recsesent, — kacagása viszont egy középfajú mennydörgésnek is bátran beillett volna. Evek óta lakunk egymás mellett ugyanazon az emeleten, ehhez hasonlatos óriási kacajjal azonban még egyszer sem dokumentálta gyomrának páratlan egészségét.

— Bocsnát, tisztelt barátom, de be kellett ide törnöm, hogy megmutassam önnek ezt a csodát! (S rácsapott vastag tenyerével a levélre.) A borjuejtű kakas, az éneklő kenguru, vagy más hasonló képtelen csoda — nyomába sem ér ennek a csodának. Ugyan, ha nem unja, olvassa el!

— Ki irta? kérdeztem, csakhogy kérdeztek valamit.

— Egy viziló, tisztelt barátom, egy valóságos viziló! — harsogta bosszankodva a kitűnő szomszéd. Indulatosan összeszorított ökle — úgy láttam — elég lett volna egy vizilónak is, amint mormogva hozzátette: különben pedig testvérbátyám, Jóska . . . hallatlan! . . . kitagadom . . . Fölvettem a levelet az asztalról és elolvastam. Ime:

„Kedves ösém! Ne tréfájl, kérek, levelem fölött időelött, hanem olvasd végig figyelmesen. Mától kezdve sohasem lesz rá alkalmad, hogy panaszaimat és szánandó állapotomat baná-

lisnak találj, mert többé nem fogok panaszkodni. Kigyógyultam szörnyü lelki betegségemből, s megszegyenülve kértem bocsánatot a feleségemtől. Eddig van. Es nem is lesz tovább. El van temetve minden. Ném megbocsátott, méltán kérdezhetem tehát magamtól, hogy van-e boldogabb ember ezen a világon, mint én?

Szükségét érzem, hogy benső lényem egész tartalmának ujjaszületését tudtadra adjam. Te voltál az, ki előbbi szerencsétlen betegségemet türelmesen végighallgattad, sohasem adtál ugynevezett jó tanácsot, sőt durva voltál, édes öcsém, mint egy jóféle pokróc! Mennyire vonzódtam hozzád! Mily hálás voltam, hogy egyetlenegyszer sem iparkodtál engem vizagsztani s mily kimondhatatlanul jól esett, midőn szegényes frázisok helyett szót fontos pimasz gorombaságokkal toroltad meg a kíméletlenségét, hogy eszlenen hóbertommal türelmedet annyira igénybe vettem. Teringettél, ha látnád, mily más ember vagyok, mióta az a rózsás arcu anygalka, az a drága kis csöppsg — a leánygyermekem — a világon van!

Mennyivel nagyobb ez az anygali baba, mint az egész világ!

Pedig mindössze csak két hónapja, hogy reggelenként oly diadalmas kévelységgel szemlélem magam a tükörben, mint egy hadvezér, sohasem mulasztván el természetesen, hogy előbbi beteges hóbertomra pirulva gondoljak vissza. Féltékenység! Be ócska úgy, szent isten! — régibb egy penészes mumiánál és minden járdakövek közt legkopottabb! Lehetséges-e, — csapom arcomba azon híres nagy *hornista*, Wellington herceg példájára a vádat — hogy ez a nemtelen indulat szívemhez férközhetett?

A legnagyobb aggodalommal figyelem némelelykor hitvesemet, vajjon őszintén megbocsátott-e, vagy csak a külszn kedvéért kerül minden, amit a multtal összefüggésbe lehet hozni? Leirhatatlan gyönyörrel tapasztalom azonban, hogy Sáríka nemes szíve képtelen engem büntetni, pe-

dig jogai lennének rá. Bevallom készségesen, bünbánattal, utógondolat nélkül, hogy a büntetésre, igenis, rászolgáltam.

Oh, be szívesen kiírtanám emlékezetemből a multat, ha erre képes volnék! Szégyennel és keserőséggel gondolok rá vissza — megsemmisítése azonban, sajnos, nem áll hatalomban. A gonoszság itt táncol, örögi guynyal, a szeméim előtt s kiölti rám a nyelvet: nézz meg jól, büns ember — én vagyok te; túrjúk el egymást ezután is, mert nem járja, hogy csak így könnyedén szerzd meg lelkednek a megenyhülést. S nekem bizony magamra kell ismernem ebben a torz-alakban; — nem tagadhatom el. Mert gonosz voltam! Magam rettenek vissza leginkább, hogy miképp súlyodhat egy ember oly mélyre, mint én. Miképpen volt lehetséges, hogy félreismerjem és megsértsem hitvesemet? Elvégre nem tartozom a legostobább fráterek közé. Ugyvédi irodom elsőrangú. Néha ötleteim is vannak s ötvenhat évm dacára éppen nincs okom szégyenkezésre, ha azok a bizonyos „megállapodott“ koru férjek egyik vagy másik csipősebb női társaságban szobajónnek. S egyszer mégis csak elvesztettem az ép eszemet.

Onmagamat óhajtom megbüntetni, midőn emlékezetembe idézem a jelenetet, mely szörnyü betegségemnek kezdete, de egyuttal mostani boldogságom megalapítója is volt. S titokban hálával gondolok arra a szerencsétlen jurista-bárra, hisz a nélkül nyilván még most sem tudnám, mily drága kincsessel ajándékozott meg kegye az alkotónak, midőn Sáríkat valamennyi vetélytársam kétségbesésére nem engedte át.

Haj ösém, mi komikus találmanya az ember a természetnek! Itt vagyok például én, ki soha életemben nem tudtam megérteni, hogy komoly férfi valaha — ok nélkül, vagy haszontalan okból — féltékeny né válhasson; aki eladdig fitymálva, sőt — mondhatnám — bizonyos esendes élygesszel néztem a csokoládészínü mör-

hogy Bedő Albert részes az etetésben és itatásban, pusztia ráfogás. Először is nem igaz, hogy a kerület tekintélyes polgárai küldték széljél a géppel írott meghívókat. Másodsor, ha ez igaz volna is, akkor sem tudott róla Bedő Albert semmit. Pusztia ráfogás nem lehet vizsgálát tárgya és azért kéri a Kuriát, hogy utasítsa el a petíciót.

Halász Frigyes rövid viszonzása után az elnök 2 órakor kijelenti, hogy az ülést berekeszti és a határozatot holnap délelőn fogja kihirdetni.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután 5 órakor Perczel Dezso elnöklelte alatt ülést tartott, melyen több képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérelmező bírósági megkeresést tárgyaltak. Majorossy Sándor reterálása alapján a bizottság elhatározta, hogy a becsületsértéssel vádolt Szabó Kálmán mentelmi jogának felfüggesztését fogja indítványozni, a sajtó útján elkövetett rágalmozással vádolt Baross Károly mentelmi jogának felfüggesztését ellenben nem javasolja. Krasmay Ferenc mentelmi jogának felfüggesztését rágalmozás miatt kéri a budapesti királyi ítőügyészség. A bizottság úgy határozott, hogy behatóbb tanulmányozás miatt az ügyet újabb tárgyalás alá veszik. A párjai vétsége miatt elítélt Rakovszky Istvánt a büntetés kiállása végett a budapesti királyi ítőügyészségnek kiadták. Artim Mihályt a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt kéri kiadatni a kassai ügyészség. Az iratok hiányos felszerelése miatt a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését a bizottság nem javasolja. Falasak János mentelmi jogának felfüggesztését a pozsonyi ítőügyészség a magyarság elleni gyűlöletre való ígatás miatt kéri. A bizottság a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését indítványozza. Olay Lajost kétrétebeli párbajvétség miatt. Papp Zoltánt pedig a bíróság ellen beadványban elkövetett rágalmozás miatt kiadatni javasolja a bizottság.

A horvát országgyűlés. A horvát országgyűlés költségvetési vitájának mai napját Kovácsécs István, volt zágrábi főispán beszéde dominálta. Az ülésről a következők zágrábi távirat számol be:

A horvát-szlavon országos gyűlés mai ülését féltizenegykor nyitotta meg Gyurgyevics elnök. A költségvetéshez először Kovácsécs István szólalt föl aki azt valja, hogy a kiegyezésnek rendkívül jótékony hatása van Horvátországra. Üres irázis tehát, amit az ellenzék szemére vet a nemzeti pártnak, hogy Horvátországot kiszolgáltatta Magyarországnak. A nemzeti párt politikája reális politika. Horvátország és Magyarország közös egységes államot alkotnak. Történelmi bebizonyított valóság, hogy a horvátok mindig a magyar állam jó polgárainak vallották magukat. Ha néha félreértés támadt a horvátok és a magyarok között, annak az ellenzéki téves tanok terjesztése volt az oka. Az ellenzék a legsötétebb színekkel festi az ország viszonyait és a horvát nép kárára gyűlöletet terjeszt a magyarok ellen. Pedig a horvátok nem találhatnak jobb szövetségest a magyaroknál. Vagy talán jobb volna az orosz? Kérdezzék csak meg a len-

gyeloeket és sinnek, hogy érik magukat az orosz fenntartás alatt? Az ellenzék és különösen Brestyanszki valóságos himnuszt zeng a klerikalizmusról. Pedig a klerikalizmus tönkretett minden államot ahol bevezelte magát. Ott van például Spanyolország és Belgium. Rubetics klerikális képviselő odakiáltotta a nemzeti pártnak, hogy ne fogadjon el semmit Magyarországtól. Pedig Rubetics mint kanonok Magyarországtól kapja fizetését. Amíg kanonok nem volt, kacérkodott Magyarországgal, most ellenben biztos rejtékekből bátran lövöldöz. Így tesznek kollégái mind. Az anarkizmus vadjával éppen az egyik egyházfejedelmet (Strossmayer) kellett volna illetni, aki tíz évvel ezelőtt azt mondta, hogy ötven év múlva nem lesznek trónok. Nem igaz, hogy a nemzeti párt tagjai erőszakoskodtak a választáson. Azután átért arra, hogy Tuskanon kívül Harambasics is antisemitának vallotta magát, amidőn itt megtámadott egy katolikus papot, amiért a zsidó Schwartera szavazott.

Schwartz: A mellett az egész dolog nem is igaz. Kovácsécs nagyon sajnálja, hogy a XX. század elején a horvát tartománygyűlésen antisemiták foglaltak helyet. A horvátországi zsidók épp úgy teljesítik polgári kötelességeiket, mint a nép más elemei, akár az ellenzékhez, akár a nemzeti pártéhoz tartozzanak. (Élénk helyeslés.) Nem szabad a politikát fekezetek szerint gyakorolni. A zsidók vigasztalódhatnak azzal, hogy az antisemitizmus ritka palánta. Azután, mint maga is megvallja, egy kényes kérdésre tér át, tudniillik a lojalitásról akar szólni. Horvátországban csak akkor lehet népszerű az ember, ha megróvást kap a királytól. Így járt Strossmayer püspök és Stadler érsek. 1871-ben Waternikot, aki horvát királyi akart lenni és Horvátországot el akarta szakítani a monárkiától, ünnepli az ellenzék és III. Napoleonhoz hasonlítja. Ha arról van szó, meg kell említeni az ellenzék feketesárga irányzatát is. Ugyan mely osztrák tartományban van olyan önkormányzata, mint Horvátország? A horvát parasztok 1848-ban a magyar országgyűlést lette szabad emberekké. Kéri végül a kormányt, vessen véget az ellenzéki excoelenciás, illusztris, nagyszógos és más urak üzelmének. Szóló elfogadja a költségvetést. (Helyeslés jobbról. A szónokot sokan üdvözlik.)

A ház erre a költségvetést az ellenzék szavazatai ellenében általánosságban elfogadta.

A részletes vitában a tartománygyűlés elnöké Schnapp Miksa a nép nevében köszönetet mond a bánnak közgazdasági természetű intézkedéseiért, azután ostorozza az ellenzék választási agitációját.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

KÜLFÖLD.

Monarkhiánk és Oroszország közös érdekei. Egy pétevári tőzsedelap, a Brzsevszkaja Vje-domosti vezércikkét közöl Ausztria-Magyarország és Oroszország kereskedelempolitikai közlekedéséről. A

lap a szóban forgó hirt nagyon fontosnak tartja. Mindkét kormány elismeri, hogy halaszthatatlan gyakorlati intézkedéseket kell tenni annak a veszedelmek elhárítására, mely Ausztria-Magyarországot a német vámtarifa-tervezet következtében fenyegeti. Ezek az érdekek sok tekintetben szolidárisak.

Az orosz trónörökös házassodik. Pétervárról megerősítik azt a közlésünket, hogy az orosz trónörökös házassodni készül és hogy a montenegrói fejedelem oroszországi látogatása összefügg a trónörökös eme szándékával. A kombinációba vett menyasszony Xenia hercegisasszony, a montenegrói fejedelmi pár leánya.

Nyugalom Kínában. A Timesnak jelentik Pekingből tegnapi kelettel, hogy a helyzet nyugodt fejlődésére való kilátások, a mióta a kínaiak a közigazgatást átvették, határozottan betartók. Juan-szikai az óta, hogy Pessili alkirály lett, olyan határozottsággal cselekszik, amely teljesen méltó ahhoz a hírehez, hogy ő a legerélyesebb fejedelem Kínában. Az idegen követek meglepődéssel nyilatkoztak a hatóságok barátságos és előzékeny magatartásáról. Ami a mandzsurországi szerződést illeti, a kínaiak Li-Hung-Csang halála óta korrektil viselkedtek ebben az ügyben. Kijelentették, hogy nem járulnak hozzá olyan egyezményhez, amely Kína fennhatóságát, vagy valamely más hatalmasság szerződéses jogát sértené. A kínai kormány kijelentette, hogy a kvantungi francia hit-térítő meggyilkolását legmélyebben sajnálja. A kormány azonnal lépéseket tett, hogy a bűnösöket megbüntessék és a franciákat kiengeszteljék.

Az idegenek bojkottolása Romániában.

A multkor megirtuk, hogy a román külügyminiszter jelentős törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amely a külföldön nagy föltűnést gyelteleni és amelynek éle a székeleyeknek Romániába való bevándorlása ellen is irányul. Ez a javaslat nemcsak a berlini szerződésbe ütközik, hanem ellenkezik a kormány azzal a nemrég tett nyilatkozatával is, hogy a külföldi tőkepenzesek, ha pénzüket Romániában helyezik el, számíthatnak a kormány védelmére.

Most nyilvánosságra kerültek ennek a javaslatnak a részletei is. E szerint a külügyminiszter által benyújtott javaslat a vidéki községek rendőrségi közigazgatására vonatkozik. Az idegenek, aki valamely községbe érkezik, nemcsak passzszust kell felmutatnia, hanem nyilatkozatot is kell tennie, melyből kitűnik neve, szüleinek neve, születési helye, foglalkozása, valamint az is, hogy mely határszéli helyen jött Romániába. A közsegánács szabad belátása szerint határozza el, hogy az idegennek szabad-e a községben tartózkodnia vagy sem. Az idegen munkásokat alkalmazó vállalkozóknak kezességet kell vállalniuk a munkások adójáért. Azokat az idegeneket, akik e törvényi intézkedéseinek nem felelnek meg, kiutasítják a

veszélyes betegségét — egyszer csak azt érzem, hogy megmozdul remegő lábaim alatt a föld, meghibban az agyam veleje, elhomályosodik szemeim előtt az egész forró báterem s tüzes kobács gyanánt vág végig lelkemnek egy képtelen... egy undok gyanu. Oda kellett támaszkodnom az oszlophoz, különben a táncoló párok közé szédültem volna... A zene a fülemben sikoltzott, mint itélet-napi jagjátása az elkárhozottaknak: megcsalt, megcsalt, megcsalt... Oh, azt hittem, rögtön kifeszíti halántékaimat a vér s meg fogok fulladni az undorító gyanu karmainak lájdaimas szorítása alatt. — pedig nem történt semmi különös, csak feleségem keringőzött egy szimpla ural, akit Nagy Jánosnak hívnak, s egyik régi iskolatársam — egy törvényszéki bíró — sugta titokban a fülembre: „vigyázz a feleségedre, samár!”

Szent isten! Mekkora semmi! Főlháborodásom első esztelen pillanatában ököllel akartam nekimenni annak a szerencsétlen Nagy Jánosnak, (Nagy is, János is... oh, oh!) ki oly közel simulott tánc közben a feleségemhez, hogy majdnem elfogta ajkaitól a lehelletet. Valószínű — aki lápba sülyed, nem áll meg felúton — hogy meg is tettem volna, ha barátom hirtelen le nem fogja a karomat s magával nem hurcol a buffet felé.

— Megömlöm azt a majmot... sziszegtem sápadtan, magamonkívül.

— Bolondság; ne csinálj skandalumot — csitított részvétellel a jó barát s jóformán erőszakkal szorított le egy székre. Ha nincs mellettem — okvetlen botrányt csinálnék, pedig nem volt a föld kereségén semmi, de éppen semmi — még az a bizonyos szál zsebkendő sem — ami gyanumat bár egyetlen apróska jellel megerősítette volna. Igaz, hogy ez a Nagy, aki János is, udvarolt leánykorában a feleségemnek, de Sárka mosolyogva mindig csak per „jó fiú” beszélt róla, s ez tökéletesen elég volt, hogy többé ne figyeljek rá. Az is igaz, hogy később örö-

kös lett a nagybátyjának, vagy kinek... s attól az időtől kezdve, mintha kicsérélték volna. Elbizakodott, arrogáns, szemtelen... egy van!... szemtelen és kőtekedő fickó lett belőle. Ilyen ereje van néha a pénznek; elég hiba. Szemei éppen oly lenyegető zöld tűzben égtek, mint a tigriséi, s szép, szálás alakja — nagyon csinos fiú volt a betyár! — mintha még megnőtt volna egy fejjel, — de mit bizonyít ez? Fügét. Soha sem vettem észre, hogy Sárka melegebb tekintetet váltott volna velem, midőn ez a Nagy, aki János is — házamba toladott, s a nagybátyjától örökölt birtokok különféle bonyolult pereit erőnek erejével az én „elismert tekintélyű” irodámra bízta.

Mi az ördögöt csináltam volna velem? Elváltaltam a megbízatást, mert jól jövedelmezett. Prókátor vagyok: ez a kenyerem. Ki kellett volna dobnom? Azt hiszem, hogy aki tizenöt-huszezer forintot kidob az ablakon, az még Wellington Henrik hercegnél is klasszikusabb hornista. Nem igaz? Micsoda élet volt az a bál után való hetekben!... Ohó, jobb erről nem beszélni. Tíz évet vénültem tíz hét alatt. Nem tudtam magamba fojtani a roppant erővel kívánkozó gonoszságot. Szemrehányásokat tettem Sárkának — hornista én! — Kínóztam, persze, mindennap. Eleinte sirt, később — hogy is mondjam — belesokott. Egykedvű, nyugodt, hideg arcal hallgatta összevesztett kitoréseimet, melyek a vihar erejével tomboltak bennem s úgy kiforgattak, mintha egy farkas vészszomja és egy pongo-majom arcátlanúsága költözött volna belém.

Mennyi szegénnyel kell erre az időre visszagondolnom és mennyi keserves szemrehányást tettem már érte magamnak!

A szá büntetését engem, kivételesen — mert a Fátum éber és józan — hála Istennek, nem ért utól. Apa lettem. Gyermekek születtek. Egy édes, kiesi angalka, aki enyém! Fel tudod fogni, te örökös gunyolódó, azt a mindent befogó gyönyör-

rúséget, mely ennél a szónál át-, meg átjárja egész lelkemet s a legfelségebb álomkba ringat! Elhiszed-e, te durván kiacéolt, prózái oszlop: hogy koldus én hoztam képet minden király?

Lesujtva kértem Sárkától bocsánatot. Kezét nyújtotta és szeliden mosolygott. Meg voltam mentve.

Amde nehéz szívvel kérdeztem magamtól: no, csacsi ember, megérdemled, hogy megbocsássa vétkedésetet és a kedves teremtes, kit éppen akkor gyötörtél a legsértőbb rágalommal, midőn homloka körül az anyaság glóriája fénylett?... Jézusom, be szívesen eltértem volna, ha Sárka visszafizette volna a kölcsönt! Legalább bár egy részét levelezkeltem volna a bűnnek, mely megfosztott a gondolkodástól s a legrutabb igazságtalanságba döntött. Az én nagylelkű hitvesem azonban nem torolta meg gonoszságomat, — s azóta úgy élek, mint a megtisztult lelkek az égbén. Hallgatólak, kölcsönösen megegyeztünk, hogy a multat nem fogjuk bolygatni soha. Legyen eltemetve és repüljön szegénye, emléke színelk! Ugy van, édes öcsém — Sárka csakam sirt rám. Mély megindulással írom meg neked nobilis gyöngéd-ségét, melyre nem vagyok méltó, de az leszek idővel, okvetlen. Isten grizz, hogy ezután valamilyen ellenérek tegek! Ó az ur a háznál, 5 parancsol eselédekkel, dajkával, velem és mindenkivel. Annyi toillettel rendel, amennyit akar. Fize-tem. Apja, a jámbor pénzügyi tanácsos szörnyű-kődik, de én összevásárolnám neki Budapest valamennyi szövetét, csipkáját, legyezőjét, csakhogy elhigye megterésemet és fogadja el alázatomat, melyet soha még rabszolga őszintébb szívrrel nem nyújtott urnöjének.

Igen nagy szerencsének kell egyébiránt tartanom, hogy Sárka nem látszik velem törődni. Egész ideje gyermekünké. Az foglalja el, azt dédelgeti, annak kedveskedik, azt imádja oly megindító anyai szerelemmel, hogy könnybe lábad a szemem, ha úgy néha — nem igaz! — nagyon

városokból. Kávéház, vendéglő, pékség nyitására, vagy bármilyen nyilvános vállalkozásra csak a romániai honpolgár kaphat engedelmet.

A délafrikai béke kérdése. Az angol alsóház tegnapi ülésén Balfour, a kincstár első lordja azokkal az ellenvetésekkel foglalkozott, amelyeket még az ellenzék tagjai is fölhoztak Cawley indítványára ellen s azt mondja, hogy ez az indítvány már a végeletekig megy. Azután védelmébe vette a kormányt az ellen a szemrehányás ellen, hogy 1900. december hónapjában nem teljesítette elég gyorsan Kitchenernek azt a kívánságát, hogy új csapatokat küldjenek Dél-Afrikába. A kormány, mondja a miniszter, nemcsak azt tette meg, amit Kitchener kívánt, hanem még sokkal többet. Az utolsó évben a kormány nyolcvan-egyezer embert és százhuszonkilencezer lovat küldött Dél-Afrikába. Ami a hadügyminisztérium tett, pártailan áll a bírodalom történetében.

Balfour végre Campbell-Bannermann hazafiságára appellált és felszólítja őt, hogy az indítványt már azért is vonja vissza, mert a kormány megrovása a délafrikai kérdésért még inkább megerősítene a boerokban azt a meggyőződést, hogy nem a brit csapatok vereségétől kell sikert várniok, hanem attól, hogy a háboru elhúzódik addig, míg az ellenzék hatalomra nem jut.

Campbell-Bannermann azt mondja, hogy hazafias okokból az indítvány mellett kell szavaznia, mert azt hiszi, hogy a kormány politikája nem fog elég tartós békére vezetni.

Erre következett a szavazás, amelynek eredménye az lett, hogy az alsóház 333 szavazattal 123 ellenében elvetette Cawleynek a felirathoz beadott módosítványát. Az írek, továbbá a szélső radikálisok és sokan a liberális imperialisták közül, köztük Grey és Asquith, tartózkodtak a szavazástól.

London, január 22.

Kitchener jelenté: Bruce-Hamilton 18-ára virradó éjjel Wiseban irányában előrenyomult, hogy utólrje Bothát. Botha időközben elvonult, de azért Hamiltonnak sikerült 27 embert elloagnia.

Brüsszel, január 22.

A hollandi sajtó közli Krüger választát Chamberlain legutóbbi beszédére. Krüger csak annyit felel, hogy az angol kormány ismeri a boerok feltételeit, amelyek alatt hajlandók békét kötni.

Pretória, január 22.

Methuen csapatai január 12-én Vryburgból Lintenburgba menet elfoglaltak egy kis boer táborot, foglyul ejtettek néhány embert és elvették készleteiket. Január 15-én ugyanaz a csapat Transvaalba bevándorolt oranje boerok táborára bukkant és elvette készleteit. Összesen 23 boer esett fogságba.

sokszor, a kulesyukon keresztül titokban megfigyelem. Boldog vagyok, hogy a gyermek miatt engem — vén bűnöst — észre sem vesz, vagy legalább úgy tesz, mintha nem venne észre. Nagy szerencse ez, édes öcsém, csak az tudja igazán megbeszélni, akinek okai vannak rá, hogy hitvese nyílt tekintetét lesütött szemekkel kerülje. Sárka azonban nem érezteti velem, hogy úgy viselkedem magam, mint egy éretlen tascó. Alig szól hozzám naponta egyszer-kétszer s akkor is oly nyugodt, annyira kiméletes, száraz és udvarias, mintha semmi sem történt volna köztünk...

Nagy János ur minap a korzóról kísérté haza. Én szorítottam meg a kezét legbarátságosabban. Sárka persze csodálkozva, fűrkész, meghökkenett tekintettel nézett reám. Kicsit el is pirult. Ugy tettem, mintha nem vettem volna észre. De győztem, győztem! Bebizonyítottam neki, hogy a legokosabb ember is tévedhet, de hibáját jóvá iparkodik tenni s ezzel méltóvá teszi magát a bocsánatra. Így, édes öcsém! Légy róla meggyőződve, hogy egy boldog emberrel több van a földön!... Eddig volt.

Visszatettem a levelet az asztalra, kitűnő szomszédom azonban nem hagyta ott, hanem megragadta, össze-visszatépte és a papírkosárba dobta.

— Be vele! Nos, tisztelt barátom — haragja azután inkább dühös, semmint gunyos kacajjal, mely nemkülönben fölért egy középfajú menyörgéssel: — úgy-e, nincs benne sértés, hogy az inémt valóságos vizilónak neveztem ezt a boldog embert?

— Nincs uram, de ismerje be ön is, hogy nincs igaza.

Kitűnő szomszédom rámnézett, vállalta a háromezer éves igazságot s lecsillapodva, most már minden guny nélkül menyörgött:

— Szó sincs róla, tisztelt barátom: elhiszem, hogy bátyám csakugyan boldog ember. Es vigyen el az ördög minden hornistát, aki egyebet hisz...

HIREK.

Budapest, január 22.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-én új előzetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt. Meltóztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma délután Budapestre utazott. — Bécsből táviratozzák: Gróf Lónyay Elemér és neje legközelebb Cannesba utaznak s a tél hátralevő részét ott fogják tölteni.

— **Az első évforduló.** Holnap, január 23-án lesz az első évfordulója annak, hogy Viktória angol királynő 63 évi uralkodás után elhunyt és hogy Albert walesi herceg VII. Edvárd néven Anglia és India valamint a gyarmatok királyává prok amáltatott. Londonban mozgalom indult meg, hogy a holnapi napon Viktória királynő kedvence virágát, ibolyát visel mindenk. A mai napon már erre a célra vaggonszámra érkezett ibolya Dél-Franciaországból.

— **Erzsébet hercegnő renúciációja.** Bécsből táviratozzák: Ma délben volt Erzsébet Mária hercegnő ünnepes renúciációja Windischgrätz Ottó herceggel való egybekelésé alkalmából. Az ünnepes aktus a király, a nagykorú királyi hercegek, a legtöbb udvari méltóságok, a titkos tanácsosok, Gruscha bíboros hercegek, a közös miniszterek, az osztrák miniszterek és Fejérváry, Wlassics, Plósz, Hegedűs és Cseh magyar miniszterek jelenlétében ment végbe. A király beszédet intézett a megjelent méltóságokhoz s felszólította őket, hogy legyenek tanui az ünnepes aktusnak. Azután Goluchowski külügyminiszter fölolvasta a lemondó okiratot, mire Gruscha bíboros odanyújtotta a hercegnőnek az evangéliumot. A hercegnő jobbkezének két ujját rátette az evangéliumra, előlvasta az esküförmőt s annak kapcsán letette az esküt. Azután aláírta a lemondó okiratot, Schuller udvari és miniszteri tanácsos pedig, aki mint államjegyző szerepelt, rányomta az okiratra a hercegnő pecsétjét, mire Windischgrätz Alfréd herceg, mint a véglegny tanúja, szintén aláírta az okiratot s rányomta pecsétjét. A renúciáción magyar részről Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelemügyi miniszter, dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, dr. Plósz Sándor igazságügyi miniszter, Cseh Ervin horvát-szlávon-dalmát miniszter, gróf Széchenyi Gyula, ő felsége személyi körüli miniszter, továbbá gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, báró Orszay Béla országbíró és gróf Csekonics Endre főszabírnokmester zászlósúrak, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnag, továbbá Batthyány-Stratmann Ödön herceg, gróf Schönborn Ervin és báró Bohus Zsigmond titkos tanácsosok, továbbá Kállay Béni közös pénzügyminiszter, valamennyien diszmagyarban, vettek részt.

Erzsébet főhercegnő gyönyörű, világoskék duchessebél való ruhát viselt, amely ezüst paillettekkel dusan volt himezve. A szép himzés hosszcsikokban húzódtott az egész ruhán végig. A hatalmas sleppet créme guipureből vagas volánt vette körül. A derekát ezüsttel himzett guipureből való magas gallér díszítette.

Az udvari kápolnát ma pompásan feldíszítették délszaki virágokkal. Az oltártól jobbra trónszékét helyezték el a király számára, az oltár előtt pedig vörös damaszt-számolyokat a mátkapárnak. Az esketési szertartást dr. Meyer udvari plébános fogja végezni. Az esküvő után a király magánkihallgatáson fogja fogadni a hercegi párt, aztán udvari ebéd lesz, amelyre csak az uralkodócsalád tagjai és a Windischgrätz hercegek hivatalosak.

Este Erzsébet Mária főhercegnőnek Windischgrätz Ottó herceggel való egybekelésének tiszteletére Mária Valéria főhercegnőnél estély volt a Hofburgban, amelyen részt vettek ő felsége, az uralkodóház tagjai, Lipót bajor herceg nejevel és fiaival, a Lónyay grófi pár, Fülöp és Lipót szász-köburi hercegek, Pál Frigyes mecklenburg-schwerini herceg, a legtöbb udvari méltóságok, gróf Apponyi magyarországi udvarnag, a fejedelmi személyek kísérete, a Windischgrätz hercegi család tagjai, a legközelebbi főrangú rokonság és gróf Goluchowski külügyminiszter. Ő felsége 9 órakor visszahovult, mire a fejedelmi vendégek a többi meghívottak is távoztak.

— **Püspökszentelés a fővárosban.** Szombaton, január 26-én ismét püspökszentelés lesz a fővárosban. Ezuttal dr. Schtauch Lőrinc nagyváradi bíboros püspök szenteli föl püspökké Radnay Farkas pápai prélat, nagyváradi kanonok, címzetes püspököt, aki segédpüspöke a bíborosnak. A főszentelés délelőtt kilenc órakor kezdődik a központi papnevelőintézet házikápolnájában. Az egyházi szertartás után, mely nagy papiségdettel megy végbe, harminc teritékű lakoma lesz a központi papnevelő disztermében.

— **A koponya nem Petőfié.** A balázsfalvi koponya esete a mai nappal úgy látszik befejezéshez jutott. Egy újságíró fölkereste dr. Török Aurél egyetemi tanárt, az antropológiai-intézet igazgatóját, akinek tegnap átadták a Balázsfalváról felhozott koponyát. A kiváló tudós rögtön neki látott a megvizsgálásához s a legalaposabb tanulmányozás után megállapította, hogy a koponya nem Petőfié. Konstatálta, hogy a teljes szakértelemmel kikészített koponya a Petőfi dagnerotypkével összehasonlítva, kicsiny; az arképen látható, fölfelé szélesedő erős homlokkal szemben a koponyán keskeny, alacsony a homlok s Petőfi arcához nem illenek a széles arccsontok. Ami pedig a leglényegesebb egyéni sajátossága volt Petőfiné s a koponya azonosságának megállapításánál is lényeges szerepet játszott volna: a kiálló felső bal szemfog, ennek a koponyán nyoma sincsen, ez a koponya minden tekintetben rendes fogazott emberé volt. A Vasárnapi Újságban közölt rajzokon ennek a szemfognak a medre tulzottan és helytelenül van feltüntetve s bár a rajzok, mint olyanok igen szépek, korántsem adják vissza a koponya formáját és részleteit.

— **Irja meg kérem.** — mondotta az újságírónak a tudós tanár — hogy a koponya teljesen értéktelen. Meg vagyok győződve róla, hogy nem Petőfié. Reichenberger valahol vette vagy kapta. Eppen úgy juthatott hozzá, mint akármelyik orvosnövendék, akinek szüksége van ilyen koponyára. Különbösen sem hiszem, hogy Reichenberger maga áztatta volna ki a koponyát, mert ahhoz sebész léte nem értett. Szerettem volna, ha egy ideig a vizsgálatom alapuló véleményemet még titokban tartották volna, mert magam akartam azt néhány nap múlva publikálni. Nehezebbek is érte, hogy indiszkrétó utján már kiszivárgott vizsgálatom eredménye, de most már felhatalmazom őt, hogy publikálja az én nevében: a megejtett vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a kérdéses koponya nem Petőfié. Vissza is adtam a koponyát a vizsgálat után nyomban Chitánu Ambrus és Bonfiu Ottókar tanároknak, akik a koponyát már el is vitték magukkal.

Az a tekintély, amelyet dr. Török Aurél tudományos működésével idáig megszerzett, olyan súlyt adnak ezeknek a nyilatkozatoknak, hogy az izgató kérdés, amely jóideje foglalkoztatta az ország közönységét, s ugy a hazai, mint a külföldi sajtót, most bizonyára elcsöndesedik, s a nemzet lánglélekű költője nyugodtan alhatja tovább legendás örök álmát.

— **Henrik porosz herceg Amerikában.** New-Yorkból jelentik, hogy Henrik herceg amerikai látogatásának programját a következőképp állapították meg:

A herceg február 22-én, szombaton délelőtt érkezik meg New Yorkba. Aznap este nagy disztribúció lesz, amelyen New York hatóságának vezetői is jelen lesznek. Vasárnap a herceg kíséretével együtt a Hudson-folyókára utazik. A kiránduló társaság West-Pointig hatol föl. Február 24-én Henrik herceg Washingtonba érkezik, ahol az elnök látogatását fogja fogadni. Ezután a herceg visszaadja a látogatást. Este a Fehér-Házban fényes bankettet rendeznek. Ezután New-Yorkba tér vissza, ahol kedden, február 25-én jelen lesz a császári yacht vízrebocsátásánál. — Az ünnepély után a Hohenzollern-en disztribúció lesz. Szerdán a herceg a város nevezetességeit tekint meg. Este nagy disztribúció lesz, amelyen körülbelül hatszáz uszág lesz képviselve. Csütörtökön Henrik herceg másodsor utazik Washingtonba, ahol jelen lesz a Mac Kinley emlékre rendezett ünnepélyen. Ezután meg látogatja az Egyesült-Államok legelső tengerészeti akadémiáját. Pénteken Bostonba, majd Chicagóba utazik. Valószínű, hogy a herceg még több amerikai várost is meg fog látogatni, de ez még nincs fölvéve a programba.

— **Hamisított indexek az egyetemen.** Dr. Vécsey Tamás egyetemi rektor az egyetemi tanács határozatából a következő figyelemztetést intézte az egyetemi ifjúsághoz:

Értesítem az egyetemi hallgatókat, hogy a letekönyvhamisítások nemcsak legye-mileg fognak megnyitni, hanem az ilyen tilos oleszkémmény bűnvádi uton is fogja üldözni az egyetemi tanács. Az egyetemi tanács határozatából:

Vécsey rektor.

— **Bécs város bálja.** Mint bécsi tudósítók jelenti, ma este zajlott le Bécs város bálja. Jelen voltak: A király, a főhercegek, a közös miniszterek, Koerber osztrák miniszterelnök a kabinet több tagjával, a diplomáciai testület, az udvari és állami méltóságok, a főnemesség és számos nagyiparos. Ő felségét megjelenésekor a lépcsőházban a polgármester, a főgármesterhelyettesek és a városi tanácsosok fogadták és a tanács ülésérmébe kísérték, ahol a nagyköveteket megszólította. A király a diszterembe Eulenburg hercegnővel a karján lépett be. Egyórai ott tartózkodás alatt a király több személyiséget megszólításokkal tüntetett ki.

— **Inkoltársak találkoztak.** A VI. kerületi felső kereskedelmi iskola végzett növendékeit e helyütt felkérlek, jelenjenek meg vasárnap délután fél 8 órakor egy fontos ügy megbeszélése végett az intézet helyiségében.

— **Erzsébet kir. hercegnő fái.** Azon a napon, melyen a holnapi napnak boldogmenyasszonya, Erzsébet királyi főhercegnő született, *Plausinger* József görgény-szent-imrei erdőrendező az erdőbéli szakiskola kertjének legszebb pontján egy facsoportot ültetett. Egy nemes diófát, melyet körben hat tölgy vesz körül. Tízennyolc tavaszt láttak a fák, mint a király unokája. Mikor tavaly Erzsébet főhercegnő 18-ik életévét betöltötte, az iskola szép ünnepet ült: emléktáblával jelölte meg a facsoportot. A táblát intézeti növendék faragta, betűt intézeti tanuló véste, többi társai pedig a követ hozták és illesztették össze, melybe a kőtábla be van falazva. Megkapóan szép és egyszerű az emlékmű, mintha a szeretet és gyöngédség művészetformáló érzése ihlette volna meg azokat, akik csinálták. A kir. hercegnő is tudomást vett a görgényi havasok közt lefolyt zajtalan ünnepéről és ma, amikor fejére teszik a menyasszonyi műrtuszoszort, jut el Görgény-Szent-Imrere *Darányi* földművelésügyi miniszter révén Erzsébet kir. hercegnő köszönetének kifejezése. Akik pedig ma elmennek a főhercegnő fái elé, ott a görgény-szent-imrei parkban, azoknak bizonyosan felalakad a szívében az a hő óhajlás, hogy a boldogság sugározza be életutját annak, aki ma elrebegi a holdmoglant.

— **Az acélkirály elutazása.** Schwab M. Károly, az amerikai acéltruszt igazgatója és a vele érkezett amerikai vendégek ma délelőtt az új országúti kupolacsarnokát és léposózatát tekintették meg. Ezután északocsizásra indult a társaság és délben visszatért a Hungária-fogadóba. Délután kettőtől órákig pedig különvonaton Bécsbe utazott a főváros érdekes vendége, aki nagy elragadtatással nyilatkozott Budapestről és természetéről és természetéről. Mint Bécsből táviratozta, Schwab ma este megjelent Bécs város bálján és ott vele királyunk feltűnő hosszan beszélgetett.

Miután *Luiger* polgármester bemutatta az amerikai acéltruszt, a király tolmács segítségével azt kérdezte Schwabtól, hogy milyen a benyomása az osztrák iparról.

Az acéltruszt igazgatója azt felelte, hogy e részben impressziói a legjobbak s bizonyos tekintetben az osztrák ipar mintaképe volt az amerikaiaknak.

Most a király Schwab utiprogramját tudakolta. Innen Berlinbe, majd Londonba s végül Párisba utazom.

Azán megkérdezte a király, hogy vajjon kéjtudás céljából jött-e Európába. Schwab azt felelte, hogy szórakozás céljából indult utnak de üzleti tapasztalatai érdekes és értékes adatokkal gyarapodtak közben.

A bemutatás után Schwab elragadtatással beszélt ismétlésének a király elbájló szíveségéről és szeretetreméltóságáról.

— **Luiger tiszt-bárátja.** A N. W. T. illetékes helyről vett értesülés alapján jelenti: Alaptalan az a híresztelés, hogy azt a két tisztet, aki Luigerrel az udvari bálon koccintott, fegyelmileg megbüntették.

— **Estély a sárdában.** Az angolkisasszonyok zárójában tennálók tanítónképző-intézet segítő egyesülete javára ma estély volt melyen díszes és előkelő közönség jelent meg. Ott volt *Kohl* Medárd püspök, a *Zichy-grófok*, *Barkóczy* Ilona báróné, a báró *Perényi* család több tagja, *Pletényi* Endre apátplébános, *Major* Ferenc dr. *Gombár* Tivadar, *Ember* Károly stb. Az estély programján szerepeltek: dr. *Klapáthy* Jenő egyetemi magántanár, aki *Optikai eselődások* címén tartott érdekes, mozgatóképekkel illusztrált előadást, *Bernemissa* Gabi urhölgy, aki olasz és francia dalokat adott elő nagy tetszés mellett és *Perényi* Heléna báróné, aki zongorán játszott el néhány sikerült darabot.

— **Kardpárbaj.** Véres kardpárbaj volt ma *Fodor* Károly vívőtermében. Dr. *Körmendi* Lajos ügyvéd és *Kornis* Béla ügyvédjelölt álltak szemben egymással. *Körmendi* segédei voltak: *Köbler* Gyula huszárlőhadnagy és *Kánitz* Géza; *Kornis* segédei: *Kübel* hadnagy és *Fleischer* Kornél hivatalnok. A párbaj ítéletei rendkívül súlyosak voltak: *bandázs nélkül, súlyos kardokkal, végkiemelésig.* Mindjárt az első összecsapásnál *Kornis* súlyos sebet kapott a fejére. A vérzés elállítása után folytatták a párbajt. A második rendkívül heves összecsapásnál *Körmendi* *Kornisnak* a *szereket* és a *csontvártját* átmetesző *vágást* adott a fejére, mire a párbajt megszüntették. *Körmendi* sérletlen maradt. Az ellenfelek már egy hónappal ezelőtt, háromszori golyóváltással, pisztolypárbajt vívtak, amely sebesülés nélkül végződött.

— **A királyi palota és a közönség.** Félhivatalosan jelenti, hogy a királynak Budapestre jövétele miatt a várpalota termett további intézkedésig nem tekintheti meg a közönség.

— **Déry Izidor ünneplése.** A közelmult napokban legfelsőbb kitüntetésben részesült vezérigazgatójuk, *Déry* Izidor tiszteletére a Lujzamalom hivatalnokai tegnap az István főherceg zászló termében a vállalat igazgatóságának részvétele mellett szép estélyt rendeztek, melyen az ünnepeit igazgató lelkes óvációk tárgya volt. A tisztviselői kar nevében *Kéri* Jenő főtisztviselő tolmácsolta a jelen voltak üdvözlését és biztosítván *Déry* igazgatót a tisztviselők rendíthetetlen ragaszkodásáról és átnyújtotta neki az ünnepély emlékére készült üdvözlő feliratot, melyért *Déry* igazgató meghatóttan mondott köszönetet.

— **Gróf Haller Lujza.** A honfi-hála már rég szeretettel emlegeti gróf *Haller* Lujza nevét, aki a fejeérgyházi csatasíkon a Petőfi-házat létesítette és lelkes gondozója volt a Petőfi és a névtelen hősök sírja fölé emelt oszlopnak és a körülötte elterülő gyönyörű parknak. A nemessivő honleány anyagi helyzetére is ránehezedett az idők járása és kénytelen volt birtokát eladni. *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter gondoskodása folytán a magyar állam vette meg a honfivértől megszentelt földet, hogy magyar ember gondozhassa ezentúl is a sírt és a fölébe emelt emlékoszlopot. A régi urnó e hó 10-én elhagyta a neki oly drága helyet, ahol minden bokor, minden fűszál az ő áldott kezéről beszél. A lelkes grófnő érzékenyen vett búcsút Fehérgyázától, gesegvári ismerősöitől és tiszteltől. Még aznap este gyorsvonattal Nagyváradra utazott, ahol állandóan meglepszik.

— **Állami népiszkolai tanítók kérése.** Az ungvári állami népiszkola tanítótestülete memorandumban fordul a közoktatásügyi miniszterhez és a képviselőházhoz. A tanítók helyzetének hiú képét adja a memorandum, amely méltánylást érdemlő argumentumokkal támogatja a tanítótestület jogos és igazságos törekvéseit. A memorandum az állami tanítók számára ezt kéri a közoktatási minisztertől.

1. A pénzügyminiszter ő nagyméltóságával és az egész magas kormányval egyetértőleg kegyeskedjék odahatni, hogy az állami iskolai tanítók az állami tisztviselők fizetésének rendezése ügyében alkotandó törvényjavaslattól semmiféle oknál fogva ki ne hagyassanak, hanem hogy egyelőre a legalsóbb fizetési osztály jöközöataiba arányosan beosztásnak és az állami tisztviselőkkel — amennyiben állami tisztviselői jellegükhez kétség nem fér — egyenlő elbánásban részesíttessenek.

2. Tekintettel arra, hogy az állami tanítók jelenlegi fizetése s a XI. fizetési osztály egyes fokozatai között még ez idő szerint nagy különbség áll fenn, arra kériük nagyméltóságodat, hogy ezen különbséget a pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságával egyetértőleg tett kegyes ígérete szerint már az 1902. évi költésvetés keretében elenyészelteti s az összes állami iskolai tanítókat a XI. fizetési osztály egyes fokozataiba arányosan beosztani kegyeskedjék. Igaz, hogy ezen arányos beosztás nagyobb pénzadózatot követel; de ez a kultúra azon törekvő munkásai, akiknek missiói hivatalosról nagyméltóságod is nem egyszerű oly meggyőzően s oly lelkes szavakkal nyilatkozott, talán csak megérdemlik.

— **A nagy oszász unokája.** Első Napoleon számtalan szerelmeinek élő tanuságai vannak még Franciaországban. Ezek közül való övegy *Mesnardé* asszony, egy boy-tur-marnei tanítóné, aki a nagy oszász unokája s Leon grófnak, I. Napoleon és De la Plaigne Eleonora természetes fiának leánya. Ennek a oszászai származásnak *Mesnardé* asszony soha hasznát nem látta, származásából soha tóket nem esznált, egyszerűen, sőt szegényesen éldegélt s ha most véletlenül *Ginysty* Pál újságírótól nem ledezi, talán soha sem tudták volna meg, hogy a nagy oszász unokája. Édes atyját Leon grótot nagyon szerette Napoleon, sőt gyakran gondolt arra, hogy őt nevezze ki utódjának. III. Napoleon udvarában Leon gróf nem igen becsülte meg magát. Botránys életmódot folytatott, tömérdek adósságot csinált s kifogyhatatlan volt kellemelenségek rendezésében. A gróf később nősült s leánya, *Mesnardé* csak harmincegy éves. Leon gróf 1881-ben halt meg nagy nyomorúságban. Leánya, akit idegenek neveltek, tanítóné lett s először Algírban egy arab iskolában kapott állást. Innen két év múlva Jomme-megyébe, a mult évben pedig Bry-sur-Marneba helyezték át. Nagyon dícsérik, hogy kitűnő tanítóné s nemhogy büszke volna a származására, hanem még az ismerősei előtt is elitkolta, hogy kinek a leánya. Tökéletesen meg van elégedve a sorsával s éppen nem sajnálja, hogy nem jutott trónra az atya.

— **Házasság.** Radványi és sajó-kazai dr. *Radványi* György országgyűlési képviselő ma vezette oltárhoz a nyíregyházi ágostai evangélikus templomban nagy-kállói és farkasaszi *Kállay* Sarolta kisasszonyt.

— **Nemzeti szocializmus.** Lassalle törekvései a szocializmus nemzetiesítésére mostanában erősen érnek. Annak idején a nemzetközi szocialista mozgalom kerekedett föléje, élén Marx-szal, aki az ő nagy jelszavával: *Világ proletáriája egyesüljék!* nemzet-ellenes vonást vitt bele a szocializmusba s az elégedetlen munkásvilág legnagyobb részét erre a jelszóra esküdött. Idők multán azonban nyilvánvaló lett, hogy a szocializmus csakis a fennálló állami korlátokon belül érvényesülhet eredményesen a munkások javára s a szocializmus hazafiság nélkül csak veszedelmes rakkódásokra vezethet. De hogy nemzetivé kell lenni a szocializmusnak, az kitűnt, mihelyt kormányképesse akart lenni és hiveinek sorsát a hatalom erejével akarta javítani. A legeklatánsabb példa erre Franciaország, ahol a szocializmus valósággal sovén. De másutt is ilyen a tendenciája a szocializmusnak s különösen ez időtájt Olaszországban és Belgiumban, ahol a szocialisták hatalmas pártokban tömörültek, a hazafias szocializmus irányában fejtenek ki nagy mozgalmat. A nemzeti szocializmus mind erősebben viaskodik a nemzetellenes Marxizmussal. A szocialista pártok vezetői sorra Lassalle törekvéseinek szolgálatában működnek s szóval és írásban agítálnak. *Enrico Ferri*, az olasz szocialisták egyik vezérfeje, néhány hónappal ezelőtt így nyilatkozott Brüsszelben:

— Mi olasz szocialisták első sorban az emberiségét és céljait szeretjük. De e mellett szívből szeretjük kisebb hazánkat, a szép, drága Olaszországot is.

Edmond *Ficard* szocialista-párti belga szenátor legújabb könyvében így szól:

— Vajjon tökéletes-e az ember nemzeti érzés nélkül? Elképzelhető-e egy levél, amelynek nincs fája, egy toll, amely nem madártól származik.

Jaurès, a francia szocialista párt-vezér lapjában hosszabb cikksorozatban nemrég azt fejtette, hogy a munkások nemzetközi céljaik után való törekvés mellett megmaradhatnak jó hazafiaknak. *Vandervelde*, a belga szocialisták kiváló vezére, a hatalmas belga parlamenti szocialista-párt élnöke a *Peuple*-ben néhány nappal ezelőtt kijelentette, hogy mindenképpen csatlakozik *Jaurès* és *Ferri* tejegetéséhez. *Munkás-huzafiság!* ez a jelszava. A nagy államok közül, ahol szervezett, millió és millió tagu szocialista pártok vannak, csak Németország tart még ki Marx mellett. De el kell jönnie hamarosan az időnek, amikor a német szocialisták is megtérnek.

— **Az artisták mozgalma.** A budapesti artista-egyesület most, hogy a mulatókat és dalosarnokokat új szabályrendelettel rendezik, memorandumot adott be egy polgármesterhez mint a főkapitányhoz. A főkapitányhoz betervezett memorandum több pontjai, hogy engedélyt ezentul csak az artista-egyesület véleményének meghallgatása után adjon ki a főkapitány csak szakembereknek, kávéosk és vendégfőnökök pedig egyáltalán ne kaphassanak dalosarnok-engedélyt. Hogy az erkölcselenség terjesztésének vádját az artistákról elhárítsák, azt kériük, hogy a kávéházi helyiségek, ahol dalosarnokok működnek, egy órával az előadás bevégezése után bezárassanak. A facér, nem budapesti illetőségű artistánok pedig ne tartózkodhassanak 14 napon túl a fővárosban. Kéri ezentúl, hogy a bohózatokban 3 helyett 4 személy játszhasson s azt ajánlják, hogy az egyesület fog arról gondoskodni, hogy az előadás időtartamának kétharmadrésze magyar lesz ezután s csak egyharmad időn át tógnak idegennyelvű artisták működni. Hogy a magyarosodást keresztüli is tudják vinni, az egyesület magyar artista-iskolát állít föl.

— **Embervér-szérum.** Az orvosi tudomány-nak jelentős új fölfedezése van. Berlinből jelentik ugyanis, hogy *Leyden* tanár klinikáján nagyon érdekes kísérleteket tesznek, vajjon fertőző betegségeknel oly emberek véré, akik fertőző betegségben szenvedtek, lehet-e gyógyítás céljára használni. A kísérletek nagyon jó eredménynyel végződtek s így például egy vörhenyes beteg véréből oly szérumot csináltak, amelyet vörhenyes betegeknek jó eredménnyel alkalmaztak.

— **Lengyel diákok tüntetése.** *Lembergben*, mint onnan táviratozta, tegnap az 1868-iki felkelés évfordulója alkalmából mintegy háromszáz gimnáziumi és főiskolai tanuló gyülekezett össze a *licsakovi* temetőben s onnan nemzeti dalokat énekelve, a városba vonultak. Az időközben megszaporodott tömegnek a város előtt erős rendőrsapat állotta útját, de a tüntetők átúrták a rendőrség kordonját és a főútcákon a *Kraszewski*-utcaába igyekeztek, ahol a porosz konzulátus van. Mielőtt azonban odaérkeztek volna, egy huszársapat széjjelverte a mintegy ezer főre szaporodott tömeget.

— **Shylok.** Az élet igazolja Shakespearét, akinek fantáziája megalkotta Shylokot s emberföltöti gonoszussággal kieszelt tervét. Shakespear Shylokja egy font húst kívánt adása testéből fizetés fejében, a modern Shylok adósának életét követelte. Az érdekes esetnek természetesen Amerika a színhelye.

A New-York állambeli Troy városban történt, hogy egy asszony 450 dollárral adósa volt egy uszorásnak, akifolyton zaklatlataadósát. A szerencsétlen asszony végre azt mondta, hogy öngyilkossá lesz. A szivtelen uszorás kijelentette, hogy ha kötelezi magát, hogy öngyilkos lesz, akkor nem kéri tőle a pénzt. Az asszony beleegyezett, hogy megszabadulhasson a zaklatástól. Az uszorás időközben tízezer dollárra biztosította az asszony életét és várta, hogy mikor lesz öngyilkossá. Az asszony azonban nem sietett az öngyilkossággal, az uszorás hétről-hétre sürgető levelet írt, hogy miért nem pusztítja el már magát. A mult héten is ilyenfajta levelet kapott az asszony azzal a záradékkal, hogy: „rajta! végezte már a dolgát!” A szorongatott asszony erre följelentést tett az uszorás ellen a rendőrségnél, mely legott letartóztatta s megindította ellene az eljárást.

— **Lányok gyilkosa.** Irtnak arról a gyilkosságáról, amelyet a cap-rouzi alagutban robozó vonaton követett el egy Hirschbrunner Gertrude nevű fiatal leányon. A gyilkost véletlenségből egy héttel később fedezték fel a nizzai pályaudvarban. Ott december 29-ikén egy Marseilleből érkezett férfi szállott ki jegy nélkül. A figyelmet még azzal is magára vonta, hogy arca és keze össze volt karcolva. Kiballgatásakor nagy ellentmondásokba keveredett. A katonakönyvében az volt, hogy 1867-ben született Vals-les-Bainsben, s Henri Vidal a neve. A rendőrség kinyomozta legutolsó lakását, s ott véres ruhákat találtak s lakásadója egy élesre fent konyhakésre is bukkant, amely szintén az övé volt. Ugyanolyan kést találtak a tunel közelében is, s annak a fotográfijában Vidal házi-gazdájára ráismert hiányzó kése. A kihallgatásnál nem adott kellő felelősséget a kése vonatkozásilag. Később térdén és könyökén is találtak horzsolásokat, amelyeket akkor kapott, mikor a vonatról leugrott. A fogságban meg is akarta ölni magát Vidal. Valami fegyvert kért, s panaszkodott, hogy élete elviselhetetlen. A rendőrbiztos maga elé hívatta s vizsgálatni próbálta. Hogy holmi kisebb tolvajlásért csak nem érdemes meghalni. Aztán valahogy beleszótt beszélgetésbe a cap-rouzi gyilkosság történetét s egyszer csak megkérdezte Viadaltól, hogy hol volt azon az estén, mikor a gyilkosság történt. Azt felelte, hogy az Operában, a Hugonottáknál.

— A színházban volt? — kérdezte a rendőrbiztos fölkelve. — A színházban? Ó nem tudom, hogy hol volt. (Erősen a szemébe néz a vádlottnak s emelkedett hangon mondja.) Ön azon az estén egy vasuti kocsiiban volt, s meggyilkolt, egy derék, kedves, ártatlan leányt.

A bűnös ezek után csakhamar megtört, bevallotta, hogy ő ülte meg azt a szegény leányt. Csakhogy enyhítse a bűnét, valami szerelmi történet mondott okul, s nem ismerte el, hogy az a huzs frank volt az oka gyilkos tetteinek. A további vizsgálat aztán kiderítette, hogy egész sor bűnt követett el. A mult év november 24-én Nizzában egy Josephine Morero nevű könyvelő leányt akart meggyilkolni, december 6-ikán Marseilleben Louise Guinardon követett el gyilkossági kísérletet, december 11-ikén meggyilkolta Antonia Van Brusselint Tamarisban, Toulon mellett, december 22-ikén gyilkolta meg a szegény Hirschbrunner Gertrudot. Erre a gyilkosságra mindössze harminckettől másodpercre volt szüksége. Az alagut mellett közvetlenül találták meg a borzadalmasan megosonkított holttestet.

— **Halálzás.** Dr. Pálffy Móricot, a magyar honi földtani társulat időtartású súlyos csapás érte. Felesége szül. Récs Emma tégnapelőtt hosszas betegeskedés után elhunyt. A fiatal asszonyt alig 6 évi házassága után súlyos gyomorrák támadta meg, mely most sirba vitte. Ma temették a Vöröskereszt-kórház házi kápolnájából, nagy részvétel közönség jelenlétében.

— **Éjszakai merénylet.** Tóth Jánosné rendőri felügyelet alatt álló asszony az éjszaka együtt volt a fővámter 4-ik szám alatt lévő lakásán kedvesével, egy fiatal napszámmal. Ugy egy óra tájban az asszony arra ébredt, hogy a fiatalember zsebkésével több seprést ejtett rajta. Tóthné kétségbeesetten kiáltozott segítségért, mire a legény megugrott. A mentőket hívták hozzá, de ezek tekintettel arra, hogy a sebek csak könnyebb természetűek, lakásán hagyták. A rendőrség keresi a merénylőt.

— **Egy törvény.** Az egyetemi ifjuság tegnapi tartott gyűlésén elhatározta, hogy akciót indít oly célból, hogy az 1715: XLIX. törvénycikket a magyar törvények sorából kitöröljék. A törvény, mely Rákóczi száműzetését és vagyonának elkobzását mondja ki, egész terjedelmében így szól:

Amár a legujabb *léleadás fejeit, Rákóczi és Bercsenyit* s bármely rangu és rendű párhíveiket a szatmári megegyezés előtt összesen és egyenkint országgyűlésileg száműzték s silyenekül mondták és jelentették ki, —

Mivel mégis a kitűzött határidőre s következőleg a bűnbocsánat és kegyelem elfogadására, maga *Rákóczi és Bercsenyi* s némely mások is vissza nem jöttek, sőt a szörnyű felségértés ki sem mondható bűnében mostanig is makacsul megmaradtak: ezért mindazokat, akik a fentjelzett határidőre meg nem jelentek, vagy a fentebbi módon vissza nem jöttek s így jelenleg is távol vannak, előbb nevezett *főnökekkel* s vezéreikkel együtt, mint törvényes királyuknak s a *házasnak nyilvános ellenségeit* és mint *árulókat* s az igaz szabadság felforgatóit, a jelen határozat erejével összesen és egyenkint törvényesen *száműzötteknek* s az érdemelt törvényes büntetés rájuk szabása végett *mindenütt üldözendőknek* s *elfogatandóknak*, *összes ingó és ingatlan javaikat pedig a királyi kincstár részére elkobandóknak nyilvánítják és jelentik ki.*

— **Két katona.** A Vatikán meg akarja venni az o-asz államtól a pénzverő-hivatal épületét, mely a pápai palota hátsó részével szemben áll. Ha ez a vétel csakugyan megtörténik, egy nagyon érdekes jelenet fogja megosztani azokat, akik a pápaság s az olasz királyság ellentétének külső jeleit kutadják. A pénzverő-hivatal előtt föl s alá jár egy olasz silbak. Vele szemben ugyanezt a szellemes foglalkozást végzi egy svájci testőr. A két hatalom katonája rendíthetetlen barátsággal van eltele egymás iránt s ha hinni lehet azoknak, akik mélyebben bepillanthatnak a viszonyokba, a két silbak olykor egy pohár bort is megiszik a pápa s a király barátságára. Egy ízben a pápa a palota hátsul kapuján ment be a Vatikánba s ez alkalommal mindkét őrt tisztelgett, amiből akkor-tájban sok kommentárt fűztek. Most a két barátságos silbakot, harminckétvéi együttesen után elválasztják egymástól, ha a palota megvételére vonatkozó tárgyalások eredményre vezetnek.

— **Fordított világ.** Egy Kloss nevű amerikai lelkes végre is megtalálta a módját, hogy miként szaporíthatná a házassulok számát. Valószínű, hogy az érdemes lelkeszt erre a fölfedezésre az indította, hogy ekléziájában csak lassan gyűltek a házasságkötési díjak, de találmányának indokai teljesen mellékesek, a földolg, hogy kitalálta a módját. Kloss tisztelotes ur, tehát azt ajánlja, hogy a hölgyek ne várják be, amig a férfiak kéri meg a kezüket, hanem kéri meg őt a férfiak kezét. Ezt a fordított világot sokan hajlandók lesznek a modern felfogás számlájára írni s Kloss urban ünnepeit a világ megváltóját. A gazdasági viszonyok sivársága Kloss ajánlata nélkül is ilyenféleképpen reformálta meg a házasságokat, többek közt Magyarországon is, ahol — senki zokon ne vegye — számos esetben kéri meg a hölgyek a férfiak kezét, ha nem is egyenesen, de azokkal a praktikákkal, melyekhez az asszonyok olyan nagyon értenek. Egyébként természetes, hogy a házasságok száma csakis a gazdasági helyzetétől függ s nem attól, hogy a férfi kéri-e meg a nőt vagy a nő a férfit. Statisztikusok igazolják, hogy jó termésű évben hirtelen felszökik a házassulok száma, a nélkül, hogy a házasságkötésre irányuló első lépést a hölgyek tennék meg. Amig a házasságok gazdasági föladatai a férjre nehezednek s amig a házassághoz szükséges gazdasági előfeltételek megteremtése a férfi föladata, addig a nők csak várják ki azt az időt, mikor a férfi ezeket az előfeltételeket megteremtette. Ugyancsak a statisztika igazolja, hogy a nők nagyobb számban vannak a földön, mint a férfiak. Ha már most a Kloss tisztelendő ur recipéje szerint történének a dolgok, a férfiak még annyi gazdasági munkát sem végezhetnének, mind eddig. A kérőkötől nem érnének rá kenyeret keresni.

— **Fraknó lángokban.** Sopronból telefonálja tudósított, hogy a szomszédos Fraknó községben nagy tűz ütött ki, amely a nagy szélviharban egyre jobban pusztít. *Fraknó*, amelynek körülbelül ezer lakója van, egy merede sziklahát mellett fekszik, amelynek tetején az Eszterházyak ősi kastélya emelkedik. A nagy tűzvész a kastélyt is pusztulással fenyegeti, amelyben az Eszterházy hercegek családja kincstára, nagy értéket képviselő képgyűjteménye és a család iratár van elhelyezve.

— **Párbaajós földművesek.** A clevelandi Szabadság amerikai színekkel ékesít föl egy talusi verokedést, melyet ős idők óta oszmaszárból előrántott bioskával szoktak elintézni Kárpátoktól Adriáig. Az amerikai lap azonban amerikaián így mondja el az esetet:

Kábeltávrat jelenti, hogy a magyarországi Szurog községben két falusi legény között *pisztolypárbaaj* volt. A két legény kártyázás közben összeveszett. Egyik ököllal akarta elintézni a differenciákat, de a másik lovagias ura kívánta terelni az ügyet. Két ócska mordályt megtöltöttek vágott ólommal, azután a segítők mindkettőnek bekötötték a szemét és szembe állították őket. A lövésre az egyik fél halálos sebet kapott. A győztest elfogta a rendőrség, aki azzal menlegetőzdött, hogy *ők csak úgy tettek, mint az urak.* A győztes felet a távirat szerint Janiknak, a sebesültet Ariannak hívják.

— **Egy híres aróképgyűjtemény.** Béceből táviratozzák, hogy *Hytel* tanár híres aróképgyűjtemény, amely több mint tízezer neves orvos és természetbuvár aróképet tartalmazza, megvásárolták az udvari muzeum számára. Ezzel a gyűjteménnyel az udvari muzeum rézmetszeti aróképgyűjteménye százezernél több darabból áll.

— **Falkenhagen áldozata.** Berlinben, mint onnan táviratozzák, ma reggel temették el a párbaajban agyonölt *Benningsen* tartományi tanácsost a családí sirboltban. A temetésen jelen volt a hannoveri tartományi elnök, az összes hivatalnok és tábornoki kar. Ott volt továbbá a springe kerületi hadastyán-egyesület, számos más egyesület hatvan zászlóval. Ötszáz-nál több koszorú borította a koporsót. Gróf Bülow birodalmi kancellár is gyönyörű koszorút küldött. — Falkenhagen ellen a legszigorubbán járnak el. Arról van szó ugyanis, hogy a párbaaj szabályellenesen folyt le. Falkenhagen áldítólag a vezénység előtt sürötte el a pisztolyát, úgy hogy Benningsenre már nem is kerülhetett a lövés sora.

— **Rendőri hírek.** Spiller György nagytényi majoros ma panaszt tett a rendőrségen, hogy reggel hét órakor tejeskocsiját a lovakkal együtt elhajította valaki. A tolvaj keresi a rendőrség. — *Bukoró* Dusan horbolyiegyen az éjszaka a Szerescen-utca 3-ik szám alatt lévő házban melibőlötte magát. A mentők súlyosan sebesülve vitték a Rókus-kórházba. — *Ozvegy Schüller* Antalné 77 éves napszámoló ruhája ma a Paocirtamező-utca 28-ik szám alatt lévő lakásán a tüzhelyből kipattant szikrától meggyuladt s mire észrevették, a szerencsétlen asszony súlyosan összeégett. A mentők a Margit-kórházba vitték. — Az éjszaka a Teréz-kört 48. számú ház előtt egy 50-55 évesnek látszó iparosostályhoz tartozó férfi részegségében összeesett. Oly szerencsétlenül bukott a gyalogjáróra, hogy fején súlyos sebeket szenvedett és felső fogsora teljesen kitört.

(x) **Fratelli Deisinger** küld Fiuméből 4¼ kgf. legf. Santos-kávét 5 irt 48 krért bérmentve.

(x) **Gebauer Károly** cs. és kir. szabad első hazai ércokoporsó- és grászkoosi-gyárának temetkezési intézete, Budapest, VII. Erzsébet-körtút 26.

A legkövérebb baritonista

vagy
miért énekel de Souza az Orfeumban?

Budapest, január 21.

Budapestnek felséges vendége van: *Don Francesco de Souza*, a lisszaboni opera tagja, királyi kamaranékes, Don Carlos portugál király unokaöccse. Ha valakinek ilyen előkelő rokonsága van, akkor nem igen szokta magát rászánni arra, hogy a felséges rokonság révén gondatlan jólétben élvezhető fényből elkiváncokozék a világot jelentő desztákra, ahol a fény sok küzdelembe kerül, a jólét pedig még ennél is ritkább.

A nemes portugál nálunk a Fővárosi Orfeumban játszik. Nem új dolog, hogy ilyenfajta címekekkel ékeskedő énekesnők vagy énekesek az orfeum kisebb sikos deszkáin produkálják kétes értékű művésztiket. De *Don Francesco de Souza* komoly művészember, aki a művészetet ambícióval, lelkesedéssel és nagy sikerekkel szolgálja. Hogy mégis az Orfeumban énekel, annak szokatlanul fura oka van. *De Souza* ugyanis olyan testi terjedelemmel bír, hogy az Operában nem léphetett fel, mert ott az éneke hatását egyszerűen önkretete volna a megjelene. Testi terjedelem dolgában nem áll semmivel sem unokabátyja mögött, aki tudvalegölög szintén nagyon kövér. *De Souza* járása e hátrányok testi jóvalta következtében a méltóságosnál ke-

Maager Vilmos -féle valódi tisztított **DORSCH** májolóaj.

Egy üveg ára sárga 2 korona, fehér 3 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3., és minden gyógyszerárban és drogeriában.

Asz első orvosok tekintélyük által megvissz gáltatták és könnyű emésztésűnek találva gyermekeknek is különösen ajánlatosnak. Rendkívül mindazok eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erőtlenít, a test súlyának gyarapodását, a nyelvet javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

servesen lassabb ugyan, de a kedélye, az vig. Csak az első pillanatban adja a komoly márkát, hanem aztán, amikor kigombolódik (és ezt nála szó szerint kell értelmezni, mert csukott kabátban úgy szuszog, mint valami explodálni készülő gőzkazán), akkor megered a jókedve és adja a jókedvű bohómet.

— A portugál királyi anyai ágon vagyok rokonságban a Valença-család révén. Állandó összeköttetésben vagyok a királyi családdal. De most már két éve nem voltam odahaza, amióta külföldi körutamba indultam, de azt hallom, hogy ő hizik, mondta kedélyesen, unokafivére célozva.

— Most Berlinből jövök, ahol a Königl. Opernhausban léptem fel. Bejártam Amerikát, Skandináviát... nagy anyagi és erkölcsi sikerrel. Ennek az utóbbinak jobban örülök...

— Budapest szép, sőt gyönyörű város. Önök már hozzászokhattak ehhez a kritikához, de az én elragadtatásom igazán hatalmas volt. Most először jöttem ide, de azt hiszem nem utóljára. A tegnapi estén a közönség lelkesedése olyan hála kötelezett, hogy mielőbb ismét visszatérjek ide...

Erre aztán elhallgatott és ábrándozva nézett maga elé. Majd vígan dudálni kezdett valami dalt, amin azért se csodálkoztam, mert de Souza portugál és mert az Orfeum ötszáz koronát fizet neki esténként. Ami nem kevés három áriáért még akkor sem, ha az előadójuk a lisszaboni Opera tagja, királyi kamaranékes, a portugál király unokafivére, több lovagkereszt tulajdonosa, majdnem milliomos, a világ legkövérebb baritonistája és mindezen felül még énekelni is tud. És ki kívánhat többet?

Pont.

A zugsajtó ellen.

— Az Ujságírók Egyesületének választmányi ülése. — Budapest, január 22.

A Budapesti Ujságírók Egyesülete a zugsajtó szemérmetlen garázdálkodásainak leleplezésére indított mozgalmával már eddig is üdvös eredményeket ért el, amiről örvendős meggyőződést szerzett az egyesület választmánya Vészi József elnöke alatt ma délután tartott rendkívüli ülésében.

Szatmári Mór útkár bemutatja a választmányának Oesterreicher Márton honvédségi szállítónak dr. Bálint Lajos ügyvéd által a budapesti királyi ügyészséghez intézett büntényítő feljelentését Kun Arthur és ismeretlen tettestársai ellen zsarolás vétsége miatt. Ez az a zsarolási kísérlet, amelyről báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a szállítót megfenyegette, az Alkotmányban csakugyan megjelent, ha nem is azonos szöveggel, de a támadások ugyanazon vádakra voltak alapítva. Bonitz Ferenc, az Alkotmány felelős szerkesztője, akit a mai ülésre meghívtak, felvilágosításokkal szolgált a választmánynak. Tudomására hozta a választmánynak, hogy a lapjában megjelent cikket Propper Lajos nevű egyén írta, akit neki teljesen megbízható helyről ajánlottak. Bemutatta továbbá Propper Lajos nyilatkozatát, melyben azt jelenti ki, hogy sem Steingresser Dezső, sem Kun Arthur nevű egyéneket nem ismer és velük nem állott semminemű összeköttetésben. E nyilatkozatot úgy szerezte meg, mert az elnök szives előzékenységből előzetesen tudomást szerezhetett a büntényítő feljelentés tartalmáról. A választmány az ügy alapos megvitatása után egyhangulag a következő határozatot hozta ez ügyben:

Rokonszennyel veszi tudomásul és helyesli Oesterreicher Márton honvédségi szállítónak azt az eljárását, hogy a zsaroló ál-hírlapírókat leleplezte és a büntényítő bíróságnak átszolgáltatta. Konstatálta továbbá a választmány, hogy a feljelentett zsarolók soha a sajtóval semmiféle összeköttetésben nem állottak, a hírlapírói nevet vakmerő módon bitorolták végül is is konstataulta a választmány, hogy az Alkotmány című lap a neki átadott közleményt teljes jóhiszeműséggel vitte a nyilvánosság elé, és semmiféle sejtelmét sem volt arról, hogy e közleménnyel kapcsolatban, amelyet az Alkotmány szerkesztője a lapnak nem egy rendes munkatársától kapott, de olyan embertől, akit neki megbízható helyről ajánlottak, tisztelő visszafélések történtek. Mindezek megállapítása után a választmány ismételtel tevéltette a közönséget, hogy minden eszóló kísérletet ugyanilyen módon hiusítson meg, a tetteseket szolgáltassa át a büntetőbírósnak és a telmerült eseteket azonnal hozza tudomására a Budapesti Ujságírók Egyesületének.

Barta Béla, a Magyar Vendégios- és Kávészop szerkesztője beküldötte az egyesületnek a Kölnben megjelenő: Woehenschrift des Internationalen Vereins der Gasthof-Besitzer című lap január 18-án megjelent

legutóbbi számát. A lap a szállodások nemzetközi egyesületének hivatalos organuma és két Budapestben megjelenő német zuglap zsarolásait leplezi le. A szállodások nemzetközi egyesülete az idén kongresszusát Budapestben tartja s a zuglapok az egyesület tagjaira vetették ki hálájukat. Illustrirte Sonntagsblätter és Das Neue Blatt címen jelennek meg ezek a lapok itt a fővárosban, amelyek szemérmetlen zsarolási kísérleteik által a Budapestben tartandó nemzetközi kongresszus sikerét veszélyeztetik. A választmány a maga hatáskörében intézkedni fog, hogy a zsaroló banda, mely németnyelvű organumok útján a legszemérmetlenebbül tizi visszaéléseit, — lelepleztessék.

A Magyar Szakírók Egyesületének előkészítő bizottsága nevében Gelléri Mór elnök átiratban üdvözli az egyesületet a sajtó purifikálására megindított mozgalmáért s ahhoz való oszlatkozást jelenti be.

A választmány örömmel vette tudomásul, hogy a Szakírók Egyesülete csatlakozik a mozgalmához. Elhatározta, hogy Deutch Antal elnöklése mellett Bleicher Miksa, Csiklay Lajos és Gerő Ödön tagokból álló bizottságot küld ki, amely a Szakírók Egyesületének delegáltjaival együttesen működék a zuglapok és revolver-újságírók kipusztításán. A választmány a kiküldött bizottságnak már is feladatává tette, hogy a zuglapok és revolver-újságírók neveit, amennyire lehetséges ez idő szerint, állítsa össze, s azt a választmány legközelebbi ülésén terjeszse be.

Loránt Dezső választmányi tag figyelmébe ajánlotta a kiküldött bizottságnak, hogy a főváros törvényhatóságától egy Virág nevezetű ur 60 megindítandó új lap címére kért engedélyt.

Tudomására hozták végül a választmánynak, hogy a „Magyar Távirati Ügynökség” című zug könyvnyomatos-lap közéletünk egyik jelesét, akit nemrég főrendiházi tagnak neveztek ki 50 forint erejéig akarta megszarolni. A választmány az esetet köztudomásra hozta, hogy a nagyközönséget ilyen uton is figyelmeztesse e zug-könyvnyomatos üzemleire.

Az acélkirály legendái.

— Jelenet. —

Szerkesztő: Nos?

Munkatárs: Utána mentem mindenütt. Nagyszerű ember az az acélkirály. Az újságíró-rikkanosnak tíz forintot adott.

Szerkesztő: És a rikkancs?

Munkatárs: Eldobta az összes lapokat és „Még van alapítva a szerencsém”-kiáltással elrohant. Az acélkirály mosolyogva szál fel a villamosra és szakaszjegyet kért. Százszall fizetett s kedves mosolyal ezt mondta a kalauznak: „A többi a magáé.”

Szerkesztő: És a kalauz?

Munkatárs: A kalauz kettőt csöngetett, nyílt pályán megállította a kocsit és leugrott róla. Majd elkezdte énekelni:

Hármat rikkantott már,

Hármat rikkantott már

A cineg'

A cineg'

A cineg'!

Nem parancsol nekem,

Nem parancsol nekem

Jellinek,

Jellinek,

Jellinek!

Majd parancsol Charles C. Schwab

A császár,

Annak szultóroz,

Annak egrecéroz

A pincér, a hordár, a titkár!

Szerkesztő: Ezt énekelte?

Munkatárs: Ezt.

Szerkesztő: Na és aztán mi történt?

Munkatárs: Aztán egy nagyon furcsa jelenet történt. Az estilapokban meg van írva. Az orfeum kávéházában egyszerre csak fölkeltek és körülnéztek. Mintha keresett volna valamit... Nem tudom, hogy mondjam el...

Szerkesztő (a kis lányhoz): Ilonka, menj ki és hozz egy pohár vizet.

Munkatárs: Óh, erre nem volt szükség. Csak a kezét akarta megmosni.

Szerkesztő: Nos, és?

Munkatárs: A pincérhez hajolt és kérdőleg sugótt a fülébe. A pincér egy ajtóra mutatott. Az acélkirály ruganyos léptekkel ment az ajtóhoz, benyitott, megmosta a kezét s a benn örökös óreg asszony-nak tíz forintot adott. Az öreg asszony azonnal beadta lemondását és kijelentette, hogy elég volt ebből az életből, most már virágkereskedést fog nyitni.

A kis Ilonka (visszajön egy üres pohárral): Papa, papa! Éppen be akartam hozni a vizet, de arra szöött

egy ur és azt mondta: „Jaj, de szomjas vagyok!” — aztán kiitta a vizet és ezt nyomta a markomba...

A munkatárs: Egy százas!

Szerkesztő (áhitattal): Az acélkirály...

Felkelők csatadala.

A filippinoknak az amerikaiak ellen vívott harcában nagy hőstetteket vitt véghez egy Kababagan Akveda nevű fiatal leány, aki nyolcszáz fősoldat volt a táborban. New-Yorkból azt táviratozták, hogy Luzonban az amerikaiak elfogták Kababagan Akvedát.

Keresztül kízdolmen, veszelény,
At vérörvényen és vak éjen,
Míg ránk száz ágyu lángja támad,
Mint a villám szállunk utánad,
Zúgó viharban, fergetegeben,
Romboiva, zúva ünfeledten:
Kababagan Akveda!

Vad hadimónen szállsz serényen
Keresztül véres csataterén,
Körötted holtak rengetegje
S mögötted bátor, büszke rendbe
Száguld a hősök zord csapatja,
S harsányan zeng a kürt riadva:
Kababagan Akveda!

Zászlónk hajdanak lebbenése,
Amint zilálva száll a szélbe,
Ajkadnak csengő, tiszta hangja,
Lelkünk véres csatákba hajtja,
Es tűzön, vizen, vézsen által,
Sötétén sűr fel a haláldal:
Kababagan Akveda!...

Hiába lep be bőrtön éje,
Hiába vagy ellen kezébe,
Azért csak te vezetsz csatára,
Fogságnak halál az ára,
S ha nem is léz már a világon,
Neved mindig él a csatákon:
Kababagan Akveda.

P.

FŐVÁROS.

(*) A III. kerületi polgárság mozgalma. A III. kerületi bizottsági és választmányi tagok múlt évi november havában tartott értekezletükön szűkebbkörű bizottságot küldöttek ki oly célból, hogy a kerületet érdeklő egyes nagybabszabás dolgokra vonatkozólag memorandumot dolgozzon ki. E megbízatás folytán a bizottság három memorandumot terjesztett a plénum elé: ugymint a kereskedelmi kikötő, gimnázium és új gyártelepeknek a kerületben való létesítését tárgyaló kérelmeket. A bizottsági és választmányi tagok I. hó 21-én Benedek Sándor közigazgatási bíró elnöklése mellett tartott értekezletükön a betervezett memorandumokat ellogadták s elhatározták, hogy azokat Vészi József, a kerület országgyűlési képviselőjének vezetése alatt küldötséggel fogják a miniszterelnöknek és egyes szakminisztereknek átadni.

Irodalmi vita a városházán.

Budapest, január 22.

Sok fejtörést okoznak a fővárosnak az alapítványai. A hat év előtt alapított millenniumis alapítvány a végtelenbe húzódó tanácskozások miatt még ma is csak a papirosos van meg, a csángó-alapítvány is csak jámbor óhajtaésként szerepel az akták közt és még élénk emlékezetünkben, mennyi beszéd hangzott el és mennyi tinta tolyt a koronázási jubileum tudományos díja miatt. Wlassics miniszter erélyes rendelele kellett hozzá, hogy ez a pénz végre eljusson rendeltetési helyére. Legutóbb a koronázási jubileum szépirodalmi díja körül indult meg a nagy herce-hurca és a mai közgyűlésen valóságos irodalmi vita tolyt, úgy, hogy egy irodalmi testületben képzelhette magát az az idegen, aki véletlenül a diszterem karzatára vetődött hallgatónak.

A zsűri tagjai nem tudtak megegyezni a jutalmazásra érdemes író személyében. Kettlen-ketten Benedek Elek és Kozma Andor ajánlották, egy zsűritag pedig Endrődy Sándort. Semmiféle további megállapodás nem történt. Dávay István tanácsos azt a javaslatot tette, hogy a díjazására újabb bizottságot küldjenek ki, míg a tanács azt az előterjesztést teszi, hogy a díjat szavazat útján adja oda a közgyűlés a megnevezettek egyikének.

Havas Rezső a tanácsos javaslatához csatlakozik, vagyis kívánja, hogy új bizottságot küldjenek ki

Hozzászolt még a kérdéshez Feleki Béla, Polányi Géza, Ballagi Aladár (azt kívánta, hogy a díjakat a törvényhatósági bizottság köréből alakított bizottság ítélje oda) Hoek János, Berzovics Albert elfogadva Havass javaslatát, — és Csiky Kálmán, mire a közgyűlés 66 szóval 59 ellen elfogadta a tanács javaslatát, a jövőre nézve azonban kimondta, hogy ezental a zsűrit az autonómia körében alakítja meg. A főpolgármester indítványára ezután a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a díj kiadása dolgában a szavazás a legközelebbi rendes közgyűlésen történjék, még pedig az urnába dobott golyókkal.

A napirend többi ügyei köré a bizottság a tisztii ügyesség kérelmére 50.000 koronát szavazott meg oly célra, hogy árveréseknél biztosított adhatson, a közbiztonsági vasútra vonatkozólag el fogadta a közúti vasutársaság tervét a bejárás alapján, csak Hoek János szólalt föl amellett hogy a városi villamos vasutat is hívják föl tervek benyújtására.

Jász-Nagykan-Szolnokvármegye közönsége azt kéri a képviselőháztól, hogy a nyári munkaidőben kocsikkal haza a harmadik évet szolgáló földműves katonákat. A főváros közgyűlése helyeslőleg fogadta a pártolást kérő köriratot s elhatározta, hogy szintén írólatot intéz az országgyűléshez.

Rényi Dezső főjegyző előterjesztette Szabó M. Ferencnek azt az indítványát, hogy a közgyűlés intézze a kormányhoz fölterjesztést az iránt, hogy az I., II. és III. kerületbeli több utcára és utvonárra nézve adja meg a 20 évre terjedő adómentesség kedvezményét, mert ha ez meglesz, az építkezések nagy lendületet nyernek és így a munka nélkül levő iparosok keresethez juthatnak. Az indítványt kiadta a közgyűlés a tanácsnak.

A napirend előtt az elnök elbucszította az elhunyt Kiss István indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvének örökítette meg emlékét és a gyászoló családhoz részvétíratot intéz. Kiss István helyébe Speri Flóris lépett.

Halmos János polgármester megadta a választ Eulenbergy Salamonnak interpellációjára, hogy szándék-e a tanács valamit tenni a végett, hogy a rendőrség erősebben védhesse meg a fővárosi polgárok anyagi érdekeit. A polgármester kijelentette, hogy a Kecskevény-telei lopás dolgában a rendőri nyomozás még mindig folyik s ennek a részleteiről, éppen a vizsgálat érdekében, most nem nyilatkozhatik. Ami a munkástanok tüntetését illeti, minden intézkedés megtörtént, hogy több zavargások ne forduljanak elő. A választ a közgyűlés tudomásul vette.

Mutschenbacher Béla megsírgette a minap az eskü-téri ház építésével kapcsolatos telek-rendezések befejezését. A polgármester azt válaszolta, hogy a tanács legközelebb konkrét előterjesztést fog tenni ebben az ügyben. A kérdést különben legelőbbideben akkor lehetne elintézni, ha elfogadnák a parisztáknak azt az ajánlatát, hogy az ő mostani telkükhöz csatolják hozzá a volt régi városrészük telkének egy részét, hogy így a pariszták a telek-szabályozás megtörténte után, új épületeket emeljenek. Ezze természetesen még nem nyerne megoldást a belvárosi plébániatemplom eltávolításának az ügye s ezt külön kell megoldani.

Csillag Benő interpellációjában kívánja, hogy a hivatalnokok előléptetése ezental ne választás, hanem sor szerinti előléptetés folytán történjék, mert csak úgy lehet elkerülni azt, hogy egyes régebbi szolgálati idővel bíró tisztviselők mellőztetés ne szenvedjenek. A polgármester kijelentette, hogy ő is ebben a nézetben van, s már intézkedett is, hogy a vonatkozó szabályrendeletet ilyen értelemben módosítsák.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A (VI.) Filharmoniai hangverseny. Több, mint egy hónapi szünet után ma este folytatta hangversenyeinek sorozatát a Filharmoniai Társaság, amelynek előkelő jelentősége a főváros zeneéletében ismét kidomborult. A mai (VI.) hangversenyre már napok elkeltek az összes jegyek és a szülfölásig megtelt csarnokban lelkesen ünnepelte a közönség minden egyes s:ám után a derék művészteljesítőt, amely a zenei kultúra mezején fényesen tölti be hivatását. Erre a körülményre azért utalunk most és pedig nagy nyomatékkal, mert a Filharmoniai Társaság szubvenciójának ügye nemskára ismét a főváros elé fog kerülni, ahol ez alkalommal tulajdonképpen a testület további fennállásáról fogják dönten. Ezek a hangversenyek oly nagy költséggel járnak és oly csekély jutalékokat juttatnak a közreműködő művészeknek még abban az esetben is, ha az összes hangversenyeken az összes jegyeket eladnák — hogy el kell ismernünk a szubvenció kérelmének jogos alapját, sőt még a szerény-ségét is. — A mai hangverseny műsorának első száma oly eseményt jelent, amelyről meg fog emlékezni a magyar zene története. Első nagy nyilvános diadala volt egy kétségkívül nagyra hivatott tehetségnek, aki-ről érezzük, tudjuk, látjuk, hogy a kilőtt nyíl biztonságával magas művészi célok felé tart. Abban a korban, amikor mások még iskolai dolgozatokkal bíbelődnek, i jabb Abrányi Emil, a tehetségekben dús-gazdag Abrányi-dinasztia legifjabb bájútása, kész munkát mutat föl. Tizenhétéves volt, amikor c-moll szimfoniáját megkomponálta, — mint gyermekifjú bátorságot, tehetséget és (ami a legosudásabb) lelki szükség-

get érzett arra, hogy a legklasszikusabb zenei formába öntse ki mondanivalóját. És most, tizenkilenc-éves korában a legelőkelőbb dobogón, a Filharmoniai Társaság hangszerein jut szóhoz. Mindenekelőtt konstatáljuk azt, amit manapság ifjú, sőt őrégbeb te-hetségeknél is oly ritkán konstatálhatunk: az ifjú zeneszerzőnek tele van a lelke dallammal. Poéta, akit isten kegyelme megáldott, akinek titkos rózsabokor árnyékában buzogó forrása van. ahonnan pazar kézzel meríti a melódiát. Ez az adomány az égiek malasztja, amelyet isten kegyelméből kap az ember, — a többi a tanulás, szorgalom és az értelemi rátermettség dolga. Tanulni is rengeteget tanult az ifjú Abrányi, akire méltán büszke nagy mestere: Koessler János. De olyan tanítvány, aki már kinőtt az iskolából, ahol homlokával beleütődik a mestergerendába. — C-moll szimfoniája általában véve elsősorban arról győz meg, hogy a szerzőnek szimfonikus természetű témái vannak, teli tartalommal és plasztikára való alkalmatos-sággal. Másodsorban azzal lep meg, hogy kiváló művésze az instrumentálásnak, amely nemcsak hang-zati szépséget, de jellemző erőt is mutat. Nem a sze-szély, hanem a művészi tudatosság vezeti az eszkö-zök alkalmazásában, mert túlében a zenekar, akárcsak egy hangszer csendül meg. Az első tétel (*andante maestoso*) lendületes erővel vezeti be a zeneköl-teményt, amelynek második tétele az *andante-románé* teli van dallammal és mélabus hangulattal. Ez a tétel instrumentálás tekintetében a legérdeke-sebb és a legértékesebb: a vonós-hangszerek minden fajtája, a különböző fuvók, a hária stb. valami megragadó esteli kép változatos szépségeit adják egységes lestményben. A harmadik tétel, a könnyed *scherzo* a keringőszéri függelékkel pillangó-szerű finomságában alig sejteti, hogy mennyi komoly tudás kellett a megalkotásához. A negyedik magyaros tétel, az allegro agitato finale, magyaros hangulattal és lüktető ritmikájával szívhez szóló batást kelt. A közönség lelkes tapsviharral többször is kihívta a nagytehetségű komonistát aki rendkívül rokon-szenes megjelenésével is meghódította a sziveket.

— Az est második érdekessége Freund Eteleka, az ifjú magyar zongoraművészről bemutatkozása volt, akinek ritka tehetségéről már oly sokat olvastunk külföldi lapokban. Már eleve előkelő izlésre és technikai nehézségektől vissza nem riadó bátorságra mutatott, hogy a művésznek válasza Brahmának d-moll zongoraversenyére esett. És most, hogy ezt a művet az ő tolmácsolásában hall-hattuk, még inkább értjük választását. Freund Eteleka nagyon komoly művész, aki nagyon komolyan veszi a művészetet. Keresi a mélységet, meg is találja és teli van erővel. Nőies erővel. Walkür a zongorán, akinek lelke titokzatos gyöngédségre is képes, amint Chopin-nocturne, amelyet ráadásul játszott, mutatta. A művésznőnek rendkívül zajos, jól megérdemelt sikere volt, amelyet nemcsak briliáns technikájának, de első sorban bensőséges költészetének köszönhet. — Az est másik vendége: Bertram Tivadar rekedésé miatt a délután folyamán lemondott és helyette Burrián Károly, az Operaház ünnepelt tenoristája ugrott be. A közönség már megjelenésekor tüntető szeretettel fogadta a szíve szerint való énekest, aki a *Büvösödés* áriáját és Stolzingi Walter belépő-jét elragadó hévvel és ragyogó organummal énekelte. — A műsor utolsó száma *Csajkovszky*: 1812-nyitánya volt, amelyet a zenekar Kerner István tüzes dirigálása mellett szenzációs erővel játszott. (G.)

Operaház. Az Operaházban holnap csütörtökön Wyns Charlotte folytatja vendégjátékát az *Aida* Amneris szerepében; a címszerepét Ney H., Radamer Castellano (II. vendégfellépése); Amosarót Beck és Ramphist Szendrői énekelik. Az eddigi vendég-szerepléseivel oly nagy sikert ért Wyns Charlotte-t az igazgatóság még egy vendégfellépésre nyerte meg. Ennek folytán a szombatra hirdetett *Zsidóné* helyett a vendégművésznek utolsó fellépését a *Navarrai lány* kerülni színe. Ugyanazon estén még a *Bajazzókát* és a *Rococo* című balletet adják.

Julius Caesar új betanulással. A Nemzeti Színház igazgatósága a jövő héten, csütörtökön új be-tanulással és szereposztással feleleveníti *Shakespeare Julius Caesarját*, amelyet kilenc esztendő előtt adtak utoljára e színpadon. A csataképekben és mozgalmas népjelenetekben bővelkedő darabot *Tóth Imre* főren-dező rendeli s a színház egész művészszemélyzetét foglalkoztatja. Nagy gondot fordított az igazgatóság az új díszletekre, amelyek éppen ebben a tragédiában nehéz feladatot rónak a festőre. Különösen szép az első felvonás, amely Julius Caesar házáat és kertjét az előtte elterülő térséggel ábrázolja. A második felvonásban Brutus palotája és kertje, a harmadik felvonásban a Capitolium egy tanácskozó-terme a negyedik felvonásban a Forum Romanum és az ötödik felvonás vál-tozásában a filippai csatát díszlete valósággal lát-

ványosság lesz. A színház több új jelmez *Kemény* Jenő scenikai felügyelő tervei után, a színház szabó-műhelyében készült.

Yvette Guilbert a Vigaszínházban. Yvette Guilbert társulata, mint már említettük, hétfőn 27-én tartja meg első előadását a *Vigaszínházban*. A híres énekesnő a *Montmartre en ballade* címet adta művészi vállalkozásának, amennyiben első eset, hogy a párisi dalszarnokok szinte klasszikussá lett íészkéből egész társulat szervezkedett külföldi körútra. A művészszo-porthoz tartoznak többen, akik a nevezetes Chat noir alapításában is résztvettek, mint *Fragérolles*, *Legay* és dr. *Montoya*. Saját műveiket adják elő és ezen a téren ugyancsak megelőzték a német Über-brettel-mozgalmat. A dalszarnok-költészet mellett azon-ban kiváló helyet foglalnak el a műsoron az Antoiné-színház és a francia irodalomban jelentékeny szerepet játszó Grand Guignot művei. Mindjárt az első napon színrekerül *Vais* Ernest *A kutya* című egyfel-vonásos, amely az adóhivatali életből mutat be vi-dám jeleneteket. Ezt követi majd Monsieur Badin, szerzője, Courteline Georges, akit élecs műveiből ná-lunk jól ismernek, de aki mint színpadi szerző ez-ental lép elős:ör közönségünk elé. Yvette Guilbert műsorában többen közt ezek a híres chanssonok sze-repelnek: Je suis Pocharde, Rose la Rouge, Ma grande mère, Legende de St. Nicolas és valamennyi közt talán a leghíresebb: La Gu, Richepin dala a legényről, aki szerelme jelűl megöli az anyját és a szívet elviszi kedvesének. Amikor pedig utközben elesik, a porba esett szív megszólal: *Et l'oeur disait, en pleurant: T'es-tu fait mal mon enfant?*

Színházi tüntetés. Zola Emil, *La Terre* című ismeretes regényét színdarabba dolgozta át s a darabot tegnap este mutatták be az Antoiné-féle színházban, amely nemrég Sudermann *Becsiléte*vel oly nagy sikert aratott. Hogy a *Terre*nek is volt-e sikere, arról egyelőre nem szólhatunk, mert az előadást folytonos tüntetés zavarta. Zola, mióta *Jaccuse*-levelét megírta s a Dreyfus-ügyben ismételtelen szerepelt, most lépett először a közön-ség elé s a régi lelkesedés és gyűlölet, mely őt akkor környezte, újra fölédett. A színházi közön-ség egy része Zola mellett, másik része Zola ellen tüntetett s a tüntetés átláthatódott az utcára is, ahol nacionalisták és Zola-barátok közt verekedés is támadt. A verekedésben — így jelenti egy táv-íratunk — két ember súlyosan megsebesült.

Hírek a Népszínházból. Ho nap, csütörtökön az *Ádám és Éva* operett kerül újra színe. Ádám sze-repét ezúttal *Raskó Géza* fogja játszani és énekelni. Éva-Evetté szerepe változatlanul megmarad *Kéry Klára* kezében. Az *Ádám és Éva* szombaton és vasár-nap este is színekerül. Pénteken a több mint két év óta pihentetett *Szokimondó asszonyság* kerül színe, a címszerepben *Blaha Lujza* asszonnyal, ki vasárnap délután a *Kuruczurfangban* is töllel.

De Lucia Fernando hangversenye csütörtökön január 22-én este 1/28 órakor lesz a Royal-szálló ter-mében a következő műsorral: Massenet Werther opera nagy ária, Mascagni Siciliano. Bizet, nagy áriát és még több dal. Jegyek a Harmonia zeneműkereske-désben kaphatók.

A Gyurkovics lányok a Vigaszínházban. A *Vigaszínház* magyar ciklusának a sorozatában, mint már említettük *Herceg* Ferenc népszerű életképe, a *Gyurkovics leányok* reprise következik, melynek érde-kességét nagyban fokozza, hogy ebben a darabban lesz *Csillag Teréz* leányának, *Grill Klárának*, első színpadi debut-je Mici szerepében. A *Gyurkovics leá-nyokból* naponként folynak a próbák s a darab a kö-vetkező szereposztásban fog színekerülni:

Radványi ezredes — *Hegedűs*; Horváth Feri — *Góth*; Mici — *Grill Klára*; Katinka — *Csillag Teréz*; Ella — *Pési Paula*; Liza — *Halász Jolán*; Klári — *Fekér Aranka*; Sán-dorfi — *Fonyesi*; Gyurkovicsné — *R. Rostagny I.*; Radványi Gida — *Szerémi*; Sári — *Kalmár Piroška*; Semessey — *Gyözö*; Jánkó — *Vendrey*.

A nagyérdékű reprintet közvetlenül az *Yvette Guilbert*-esték utánra, e hónap 30-ikára tervezik.

Grünfeld-Bürger hangverseny. *Szoer Ilona* a vasárnapi operai előadásban lévén elfogadva, az-nap nem léphet tel a *Grünfeld-Bürger*-négyes hang-versenyén. Helyette Freund Eteleka zongora-művész, aki a mult filharmoniai hangversenyen nagy sikert aratott, fog közreműködni a *Mendelssohn*-féle C-moll hármásban.

Pálmay Ilka Pécséti. *Pálmay Ilka* ma este kezdte meg vendégzsempelését a *pécsi Nemzeti Színház*-ban a *Nebánsvirág* címszerepében, az utolsó zugáig zsufolt járt előt. A divának, mint egy *pécsi távru-tunk* jelenti, óriási volt a sikere s az egész estén át a legzajosabb ünnepekben volt része. *Pálmay Ilka* 24-ikén a *Szép Heléná*-ban, 26-ikén a *Pillangó kis-asszonny*-ban és a *Szenes leány*, *szenes legény*-ben fog fellépni.

Szerződés nélküli színészek. A Budapesten tartózkodó szerződés nélküli színészek, főlyő h 26-én szombaton, színelőadásal egybekötött táncgalival rendeznek a *Két korona*-szálló (Soroksári-utca 12.) helyiségeiben. Színekerül Gerő Károly énekes élet-képe: *A próbázás*sg.

Operaelőadás a kassai színházban. Kassáról táviratozza tudósítónk: Szendrey Mihály, a kassai Nemzeti Színház igazgatója ma tartotta ebben a szezonban a huszadik operaelőadást. A *Traviata* került színpadra. R. Réthy Laura és Alberti Werner fellépésével zsúfolt ház előtt. A két vendég rendkívül nagy sikert aratott; a zajos tetszésben osztoztok velük. *Hunyadi József*, *Virányi* karmester és az énekkar. Réthy Laurát virágokkal tüntették ki és az egész estén át Alberti-val együtt ünnepezték. Az előadást holnap megismétlik. Januárban még két operaelőadás lesz.

Hangverseny az állásnélküli alkalmazottak javára. Az állásnélküli kereskedelmi alkalmazottak érdekében indított mozgalomban maguk az alkalmazottak is nagy lelkesedéssel vesznek részt, különösen nagy buzgóságot fejt ki a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete a segélyezés körül. Hogy az alkalmazottaknak tágabb körökben is módjuk legyen a nemcsak a földön, az alkalmazottak országos egyesülete a hó 26-án vasárnap délután 4 órakor a Vigadó nagytermében nagyszabású hangversenyt rendez (tánc nélkül), melyen legkiválóbb művészeink fognak közreműködni. A rendkívüli műveltséget igénylő műsor dacára a rendezőség a belépő jegyek árát csak 1 és 2 koronában állapította meg. A műsor a következő: 1. Einöki megnyitó. Tartja: Zerkowitz Emil. 2. Csárdajelenet Hubay Jenőttől. Hegedűn előadja: Szigei József. 3. Az apród. Itt és előadja: Somló Sándor. 4. Dal a Szultán című operettből. Enkei: Veroné Margó Célia. 5. Johova. Itt: Kiss József, előadja: Jászai Mari. 6. Pusztai lecke. Itt: Szomaházy István, előadja: Tapolczai Dezső. 7. Aria az Országvadász című operettből. Enkei: Veroné Margó Célia. 8. A bílnesek. Itt: Abányi Emil, előadja: K. Hegyesi Mari. 9. Magyar dalok. Enkei: Blaha Lujza. Az énekszámokat zongorán kíséri: Fodor Ernő zongoraművész. Jegyek kaphatók az egyesületi helyiségben (Dalszínház-utca 1. lépcsőlet 2.) és az előadás délutánján a Vigadóban.

Coquelin a német császárnál. Adtunk hírt róla, hogy *Vimos* német császár kihallgatáson fogadta a berlini udvari színházban vendégszereplő *Coquelin*-t, aki közel egy óra hosszat időzött a császárnál. A kihallgatás után az újságok tudósították, természetesen, valóságosan megrohanták *Coquelin*-t, hogy a kihallgatás részleteit fölül tudakozdjanak nála. A francia művész el is ragadtatva a fogadtatástól, melyben a császár részesítette.

— A császár — mondta *Coquelin* egy francia hírlapírónak. — jókedvű, természetes modoru ember s elragadóan cseveg. A *Comédie Française* viszonyait jobban ismeri, mint maguk a sociéttárek. Különböztet azt mondta róla, hogy a *Comédie* oly kinos, melyre az egész világ büszke lehet.

A társalgás aztán a klasszikus művészetről s erkölcsi betelgyásáról szólt.

— A színház — mondta a császár — ne legyen anatómiai tancserem. Horác és Cynano jó iskolái a patriciusoknak s a nagy költők mindig nagy befolyást gyakoroltak a népre.

A császár végül, mint már említettük, azt az óhaját fejezte ki *Coquelin* előtt, hogy szeretné, ha tavaszra ismét ellátogatna Berlinbe, s az ő jelenlétében fölülne a *Cynano* de *Berger*-ban és a *Bourgeois gentilhomme*-ban.

Ehhalasztott hangverseny. *Onáricsek* udvari hegedűművész pénteki hangversenyt é. közbejött technikai akadályok miatt február 20-ára halasztották. Az eddig váltott jegyek érvényben maradnak.

Sudermann új darabja és a censura. A berlini censura azt kívánja *Sudermann*-tól, hogy *Elyen az élet!* című színművét egyes változtatásokat tegyen. A hírneves német szerző hajlandó ezekre a változtatásokra.

Párik egy udvari színházban. A *drezdai* udvari színházban tegnapelőtt nagy pánikot okozott egy uriember, aki kiálló-görösköt (?) kapott s hirtelen ezt kiáltotta: *Tíz van!* A közönségben nagy rémület volt erre s a tűzoltók és a jegyszoldok megnyugtató szavai dacára hanyathomlott roham a kijárási felő. A közönségnek csak nagyon csekély része őrizte meg higgadságát és nyugodtan a helyén maradt. Baja senkinek sem esett.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban. Mint minden csütörtökön rendszeren, ma délután is 5 órakor gyermekhangversenyt rendez az előzőetők gyermekei szórakoztatására a Telefon Hírmondó. Közreműködnek a hangversenyen: *König* Renée, *Paulay* Erzsike, *Rambowsky* Mariska és Tanány *Halmgy* Margit urnők, *Mariházi* Miklós, *Pápay* Lajos és *Rosner* Frigyes urak. A hangversenyt *Zörgö* bécsi vezeti, aki szintén fog egyezkedni előadásával a hangverseny fűszerezéséhez hozzájárulni.

Este a Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül a nagy, kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül az *Aida*, Verdi operája. Az előadás érdekessége lesz, hogy Wyna Charlotte és Castellano V. Emanuel, Operaházunk vendégművészei is fellépnek benne. Az operaelőadásnak közvetítése után az est folyamán érkezett újdonságait olvastatja fel a beszélő újság, majd annak bevégezte után 11 óráig megfigyelténi lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elő- és az Emke-kávéházból követi a Telefon Hírmondó.

MŰVÉSZET.

Zichy Mihály-kiállítás. A Nemzeti Szalón lázas buzgalommal készül a Zichy-kiállításra. Az óriási táblauk már nagyrészt együtt vannak; így a „Péruz”, „Hulló csillagok”, a három óriási képből álló „Szirén-ciklus” s a „Daemon”, a nagystíliú mester egyik legnagyobb alkotása. De lesz vagy hatvan darab kisebb vászon: rajzok, akvarellék. A kiállítás minél teljesebb tétele érdekében Ernszt Lajos, a Szalón

igazgatója, elutazott a Zichy-család zalamegyei birtokára, hogy ott személyesen válogassa össze az értékebb darabokat. Kammerer Ernő, a Szépművészeti Múzeum igazgatója, is felajánlotta a mester teljesen ismeretlen litográfiai munkáit s remény van arra, hogy gróf Zichy Jenő és Zichy Irma grófnő, született Kray báróné is átengedik a tulajdonukban levő műveket, úgy hogy az eddigi jelekbeől ítélve, a kiállítás nemcsak nagyon gazdag, de új és rendkívül érdekes is lesz.

Az Erzsébet-szobor-pályázat.

Budapest, január 22.

Az Erzsébet-szobor-pályázat határideje a mai nappal lejárt. A Múcsarnokba ki-ki elszállította alkotását, melyhez a művészi termeléshez megkívántató előfeltételeket, az anyagiakat épp oly mértékben adta meg a nemzet áldozatkészsége, mint amily hatalmas szeretetet és ragaszkodást plántált a magyar művészebe az, akinek örök emléket kőbe is be kellett vésnie. A vonzó földadatot és a kellő anyagi eszközök sormenthető művészeinket s emmi kétség, hogy az Erzsébet-szobor épp oly méltó lesz nagy királynőnk emlékéhez, mint nemzeti művésztünk hírnevéhez.

A pályázat lejártának e mai napján az Erzsébet-szobor pályázatának ügyében a következő felhatalos értesítést kaptuk:

Az Erzsébet-királyné emlékére emelendő szoborra még ma is érkeztek pályaművek a Múcsarnokba, hol azokat a pályázó művészekről a végrehajtó-bizottság: *Ráth* György elnök, *Berzeviczy* Albert és *Hauszmann* Alajos bizottsági tagok vették át. A pályázati határidő ma este hat órakor járt le és éppen erre az időre állították fel az utolsókat beérkezett pályaművet. Ezután elzárták mindazokat a helyiségeket, hol a pályaműveket felállították. Hogy összesen hány pályamű érkezett be, azt a végrehajtó-bizottság a pályázat szigorúan titkos volta miatt csak a napokban teszi közzé.

Megjegyzés nélkül ez a felhatalos értesítést nem hagyhatjuk. Akármilyen titkos a pályázat, azzal nincs mértéktől, hogy hány pályamű érkezett be. Ha titkos a pályázat, akkor csak egyet nem szabad a döntés előtt megtudni: azt, hogy melyik szobor melyik szobrásznak a műve. Ennyi az egész titok. De hogy hány pályamű érkezett be, azt bátran meg lehet, sőt meg is kell mondani, mert ennek a számnak a nyilvánosságra hozása nem hangolhatja a pályabírákat semmiféle részrehajlásra.

S nem tehetünk róla, de ki kell mondanunk egész nyíltan egy aggodalmunkat: azt, hogy a pályaművek, ha számának titkát a szobor-bizottság meg is tudja ővni, de az a titok, amelynek igazán titokban kellene maradnia, már ma sem titok. Sőt többet mondunk, ez az aggodalmunk nem is pusztán aggodalom többé, hanem *bizonyosság*. Hisz egyik lapírtása, a *Magyar Nemzet* a maga szempontjából máris kimutatta, hogy a pályázat titkos volta teljesen illuzóris. Általános tudva van — így írja lapírtásunk — hogy a pályázók szobrászok, melyek építéssel dolgoztak együtt s mivel az építések stíljét ismerik, könnyű kitalálni, hogy a titkos pályázaton, melyik szobrot, melyik szobrász készítette. De a pályázat titkos voltát szerintünk még más is kizárja. A szobrászok maguk állítsák föl szobraikat, melyeket alkatrészeikre szétszedve szállítatnak a Múcsarnokba. Erre a munkára a végrehajtó-bizottságnak három tagja ügyel föl. Természetes dolog, hogy miután minden szobrász a maga szobrát állítja föl, minden pályamű azé, aki titokban, három végrehajtó-bizottsági tag jelenlétében fölállítja.

Mondjuk ki tehát, hogy ez a pályázat lehet eredményes, lehet olyan, mely egyszerű megjelölésben fogja részesíteni az országot, lehet eredményeiben korszakalkotó, de egy nem lehet: titkos.

Talán káros ez az ál-nyilvánosság a pályázat eredményére nézve? Talán hasznos? Ezekre a kérdésekre nem felelünk. A zsűriben csupa tiszteltreméltó férfi ül, kinek igazságos és tárgyilagossága lehetővé teszi a bizalmunkat támogatja a zsűri tagjainak óriási felelőssége, mely ennél a szobornál szinte kivételesen nagy. Mert amily példátlanul nagy áldozatkészséggel hozta létre a szobrot a nemzet, épp oly példátlan nagy erélyvel fogja ellenőrizni a szobor-pályázatnak sorsát. Kötelesség és érzelmi dolog, hogy ez ellenőrzés munkájában minden erejével részt vegyen! A nemzet ellenőrzésén kívül, a tárgyilagossági itélet iránt való bizalmunkat megerősíti az is, hogy Erzsébet királynő szobrát az is meg fogja tekinteni, akinek lelkéhez a szobor legközelebb áll. A pályabírák tiszteltreméltóságán kívül tehát, elég ok van arra, hogy igazságos és tárgyilagossággal döntést várjunk, a pályázat titkos voltának számosságától függetlenül.

Ezeket előre bocsátva, még néhány megjegyzésünk van a pályázat ügyéhez. Lehetőség, sőt mondják is, hogy a pályázatra olyan szobrot is

küldtek, mely a pályázati feltételek negligálásával, nem a Szent-Györgyterre terveződött. A mű szerzője, számolva a helyválasztásban jelentkező eltérés következményeivel, versenyen kívül állónak kívánja tekinteni művét. A végrehajtó-bizottságnak kell most már eldöntenie, hogy a pályaművek közt helyet foglalhat-e egy olyan szobormű, melynek tervezője maga kijelenti, hogy nem pályázik, mert nem is pályázhat. Nehéz megérteni, hogy mit keres ott egy ilyen szobor, ahol a többiek, a pályázati feltételek szerint tervezték műveiket.

A pályázat feltételei nem csak azt írták elő, hogy a szoborművet a Szent-Györgyterre kell tervezni, de még az elfoglalható terület nagyságát és pontját is kötelezően írták elő. Azok a szobrászok tehát, akik komolyan reflektálnak a pályadíjakra, kötelesek voltak műveiket a Szent-Györgyterre, ennek is a térrajzban pontosan megjelölt pontjára tervezni. Mihelyt tehát valamely pályázó más helyre, vagy nagyobb területre tervezte művét, ipso facto ki van rekesztve a pályázatból. Lehet olyan pályamunka is, mely a Szent-Györgyterre terveződött ugyan, de nem éppen arra a pontra s nem akkora területre, mint ahogy azt a feltételek kívánták. A végrehajtó-bizottságnak tehát nyilván evvel a kérdéssel is foglalkoznia kell, mert ha pályázatra bocsátják az ilyen szobrot is, sérelem esik azoknak, akik lelkiismeretesen és lojálisan ragaszkodtak a pályázatok körülhetetlen szigorral előírt feltételeihez. Ugy érezzük, hogy a végrehajtó-bizottság nagy mértékben megnyugtathatja a közvéleményt, ha a bírálat alá bocsátás előtt, meggyőződne arról, hogy a pályázók megtartották-e azokat a feltételeket, melyeket az ilyen művészi küzdelemnél okvetlenül meg kell tartani. Ha pedig akadnak olyan pályaművek, melyek hely és tér mennyiség dolgában túltették magukat a feltételeken, döntenie kell a bizottságnak, hogy vajon lelkiismeretes és lojális-e az, hogy ezek is részt vegyenek a pályázaton.

FARSANG.

(Az Aurora-kör estélye. Nagy ruhatári tolongás és tülekedés közepette folyt le ma este az Aurora-kör hangversenye. A programon néhány külföldi izü produkció között egy igazi művésznő és két kedves avu poéta is szerepelt. T. Deli Emma asszony fre. etikus hatást ért el szavaltával; hálás tapszal adózott a közönség *Csergő* Hugónak, a kitűnő tehetségű fiatal poétának, aki néhány megkapón szép versét olvasta fel. Ugyancsak verset olvasott *Balla* Miklós is, szép sikerrel. A meghívókon szereplő tükörök és igazgatók hibája, hogy a meghívott közönség egy része bosszankodva volt kénytelen hazamenni a hiányos ruhatár és túltömött terem miatt.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Természettudományi Társaság. Legnépszerűbb tudományos társulatunk, a kir. magyar Természettudományi Társulat ma délután tartotta évi közgyűlését, amely tudományos közéletünkben mindig fontos mozzanatot jelöl. A közgyűlést *Wartha* Vince elnök nyitotta meg, egrekek közt a következő lelkes szavakkal intézve a művelt közönséghez:

Hát nincsen Magyarországon 80.000 oly érzelmű ember, aki naponként lel füllért áldozna a haza oltárára és ez által hozzájárulna a magyar nemzet művelődéséhez hozzájárulna a természettudományok terjesztéséhez, fegyvert adván az által kezébe, melylyel a lét-érti harcot könnyebben vívhatja. Ha nyolcezer tag hetenként csak 20 fillért félreterez, — de állandóan és következetesen — az már a mai létszám mellett kitessz 80.000 koronát évenként. Hát ha 10-szer annyi tagunk volna és 800.000 korona évi jövedelmünk láthatnánk neki a nagy nemzeti munkához! Bár csak száz nyelven volna, hogy széles e hazában százszor elmondhatnánk, hogy mit lehet oly annyira minimális áldozatokkal elérni.

Azúlan *Paszlavszky* József titkár előterjesztette évi jelentését, amely beszámoló a népszerű előadásokról, a szakosztályok üléséről, a párisi kiállításra aratótt sikerről és végül az elhunyt tagoknak szentel. kegyeletes megemlékezést. A pénztárnokról jelentés szerint az egyesületi háza 150.000 koronát fektettek be, a társulat tiszta vagyona 407.000 korona. A könyvtár *Ráth* Arnold jelentése szerint 24.156 kötetet számlál. A tavalyi pályázatok eredményét hirdették ki ezután. A Margó-féle jutalmat *Szépithy* Győző fővárosi realiskola tanár nyerte el a *braconidáról* írt monográfijával, míg a *Schilberszky*-féle jutalom nyertese *Hollós* László kecskeméti főreáliskola tanár lett, ki a jutalmat a *hazai szarvasgombafélékről* írt dolgozatával érdemelte ki. Ezután kitérték az 1902. évről hirdetett pályakérdéseket.

Jelentette még a titkár, hogy tavaly öröndetesen gyarapodott a társulat tagjainak száma, amennyiben a rendes tagok száma öszázkilencvennyolcal, a pártoló tagoké negygyel, az örökös tagoké tízzel szaporodott. A társulat tagjainak jelenlegi létszáma *nyolcezerháromezröt-huszonnégy*. Végül a választmánynak alapszabályszerüleg kilépett tagjait a közgyűlés újból megválasztotta.

SPORT.

„A monte-carlo nagy díj. Ma dőlt el a nizzai meeting egyik főversenye, mely napok óta foglalkoztatja a sportvilágot. Az érdekes gátversenynek Gillette, Floridor és Dolofat voltak a favoritjai, de a győztes, mint táviratunk jelenti, ismét outsider-ló lett, **Civett II.**; a favorit Gillette második Floridor előtt. Tizenhat ló futott. Totalizátor: 10: 180. Helyrefogadások: I. 10: 27. II. 10: 19. III. 10: 16.

Nyiltér.

4.75

0%-os amortizációs jelzálogkölcsönöket (töketörlesztés és kamat) közvetít teljesen megbízható szakember, csak nagyobb összegekben.

Ajánlatok „B. S.” jellege alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Dr. FABINYI J.

specialista — volt kórházi szakorvos
rendel NEMI BETEGSÉGEK ellen
d. e. 9-3-ig; este 6-8-ig
Bpsten, Erzsébet-körút 12., főemelet.

SOMATOSE

(oldódó húsfehérnye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „táplálékanyagok ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyszerkereskedésekben.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Löwinger-család gyilkosai. Jól megvasalva, kellő őrizet alatt hozták fel Nagy-Kátáról a három rablógyilkost, kik a Löwinger-családot oly kegyetlenül mérszárólták le. **Hosster** Fülöp rémtette óta hasonló borzalmas gyilkosságra alig emlékezünk. Mind a három rovvott multu gazember. Most a pestvidéki törvényszék fogházában ülnek külön cellákban, külön őrizet alatt. **Janovics** fogházfelügyelő azonnal daróba öltöztette őket. Mind a három viselte már a rabruhát. **Ördög Tó** Pál egy felemleröltöt töltött benne. A vén gonosztevőt már egyszer életfogytiglani fegyházra ítélték el rablógyilkosságért. Ugy látszik, tisztában van jövőnd sorsával. Mikor a cellájába ért, csak ennyit mondott:

— Rég nem pihentem már vaságyon.

A másik, **Brunsk** Kármán Máttyás az őretől tudakolta a jogkövetkezményeket:

— No földi, kérdezé, mit gondol, felkötnék bennünket?

Tilalmas Vonnák Máttyás, a harmadik rablógyilkos volt a legösndesebb. Fagygyut kért, hogy a csizmája el ne száradjon, azután nyugodtan lepihent. A büntgy iratai ma délelőtt érkeztek meg az ügyészséghez. Dr. **Halász** Lajos királyi ügyész nyomban hozzáfogott a kihallgatás jegyzőkönyveinek áttanulmányozásához, hogy a kellő indítványt megtehesse a vizsgáló elrendelése dolgában. Az indítvány gyilkosság és rablás büntetteiben mint tettestársak ellen irányul, s ez alapon Sz. Kiss Gyula vizsgálóbíró holnap már meg is kezdi a három gonosztevő kihallgatását s elrendeli ellenük a vizsgálóati fogságot. A rablógyilkosok eddig még nem jelentették be védőiket.

§§ A huszárhadnagy önévédelme. Berlínből írják: A IX. hadtest legfőbb katonai bírósága a minap tárgyalta Altonában **Eichhorn** Tódor Móric hadnagy és **Walter** altiszt ügyét, amely főlebbezés után került a legfelsőbb bíróság elé, mintán az elsőfoku hatóság a két vádlottat különös megokolással fölmentette. A felsőbb bíróság ítéletével egyvált az eset érdekes részletei is nyilvánosságra kerültek. **Eichhorn** hadnagy, egy igen gazdag tiszt, a mult év november 13-án kocsiu hajtatott a wandobecki kaszárnya elé. Egy közelben játszadozó tizenkét esztendősi fiu ezt meglátva, odakállott pajtásának: *Ni, ott jön egy hadnagy! A hadnagy e teljességgel ártatlan szakvokban személye ellen való inzultust látott, a kis fiu felé ment, aki semmi rosszat sem gyantított, megfogta a gallériánál és a kaszárnya kapujához vonzolta. ahó átadta **Walter** altisztnek. Ketten együtt azután a kaszárnyába vitték a szegény fiut, bezáratták az ajtó s elkezdék ültelgeini. A hadnagy előbb jól fölpofozta a fiut, azután megparancsolta az altisztnek, hogy verje meg bottal, amit ez meg is tett, miközben a hadnagy befogta a száját, hogy ne kiabál-*

hasson. A gyermek anyja, minthogy az orvos számtalan daganatot és kék foltot konstátált a fiun, följelentést tett a tiszt ellen. A katonai bíróság azonban fölmentette a vádlottat azon alapon, hogy csak az önévédelmenek egy fajtáját gyakorolta a tizenkét esztendősi fiuval szemben. A felsőbb bíróság azonban ennek az ítéletnek megváltoztatásával a hadnagyot két napi, az altisztet pedig egy napi fogságra ítélte.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 22. A költségvetési bizottság ma a vasutügyi minisztérium költségvetését tárgyalta. A **Dunagőzhajózási társaság** szubvenciójára vonatkozólag **Bukovics** előadó utal arra, hogy az előbbi szerződések 1901 végével lejártak és a két 500—600.000 koronás szubvenció-tétel törlesztés indítványozza. Minthogy azonban a dunai hajózásról gondoskodni kell és a jelenlegi körülmények közt ez állami támogatás nélkül nem lehetséges, indítványozza, hogy új cím alatt egy millió korona átalányhitelt vegyenek fel az előirányzatba a dunai hajózás fenntartására. Báró **Call** kereskedelmi miniszter felszólalása után az előadó határozati javaslatát ellogadták.

Páris, január 22. **Deschanel** elnök tegnap este magához hívatta **Estournelles** és **Laasie** képviselőket s azzal az ígérettel, hogy tegnap szaváltságuknak nem lesz nyoma a hivatalos parlamenti tudósításban, rábírta őket, hogy a párbajról elálljanak.

Páris, január 22. **André** vizsgálóbíró azt ajánlotta a rendőrprefektúrák, hogy szaváltságukat hívjon össze a tanítással foglalkozó párisi jezsuiták dolgában.

Róma, január 22. A nemzetközi történelmi-kongresszus április 21-iktől 30-áig fogja tartani üléseit Rómában.

Konstantinápoly, január 22. Negerősítik azt a hírt, hogy **Nedsh** Mezhame bej szófiai török biztos végképp beadta lemondását. Utódja **Ali Feruh** bej, volt washingtoni követ lesz.

Németország és az Egyesült-Államok.

Berlin, január 22. A birodalomgyűlés mai ülésén a kancellárság költségvetésének tárgyalásánál **Bülow** azt válaszolta egy hozzá intézett kérdésre, hogy a választási törvény módosítását nem helyezheti kilátásba. A birodalomgyűlés kezdeményező indítványai-val szemben a szövetséges kormányoknak teljesen szabadon kell állást foglalhatniok. Ami az **Egyesült Államokkal** való viszonyunkat illeti, — mondja a kancellár — csak ismételtetem, amit már három évvel ezelőtt mondtam a birodalomgyűlésen és azt hiszem, hogy amit akkor behatóan kifejtettem, azt még ma is helyeselni fogja a birodalomgyűlés. Azt mondták ugyanis akkor, hogy attól az élelnek kívánástól vagyunk áthatva, hogy a teljes kölcsönösség és kölcsönös megbecsülés alapján fenntartsuk és ápoljuk azt a hagyományos jó viszonyt, amely köztünk és az Egyesült-Államok között mindenkor fennállott. Ennek a jó viszonynak kitejésére **Henrik** herceg amerikai utja és meg vagyok róla győződve, hogy a herceg ottani fogadása meg fog telemi két nagy nemzet kölcsönös barátságos érzelmének. (Élelnek helyeslés.)

Az ülés további folyamán a következőket jegyezte meg a birodalmi kancellár: Ha azt mondtam, hogy Amerikával való viszonyunkat a teljes egyenjóság és kölcsönös becsülés alapján akarjuk fenntartani, természetesen, hogy minden más európai és nem európai állammal való viszonyunknak ugyanez az előfeltétele.

Dasbach és **Singer** polemizálnak a kancellárral és a napidíjak kérdésének a szövetségtanács előtt való tárgyalására utalnak.

Anglia ázsiai politikája.

London, január 21. Az alsóházban **Grey** felszólalására válaszulva **Cramborne** parlamenti államtitkár hangsúlyozza, hogy általánosan kifejezve Anglia célja Azsiaiban a status quo fenntartása. Perzsiaiban nagy politikai és kereskedelmi érdekeink vannak, melyeket fenntartani ohajtunk. De nincs ok arra, hogy ezért Oroszországgal más mint barátságos viszonyt tartunk fenn. Bár barátságos viszonyt igyekeztünk fenntartani Oroszországgal és a többi hatalmakkal, ennek nem szabad a szerződések által biztosított jogaink rovására történnie. (Tetszés.) Az Anglia és Oroszország közt Perzsiát illetőleg 1890-ik évben kölcsönösen tett nyilatkozatokra nézve **Cramborne** azt mondja: Tudjuk, hogy ezeket a biztosításokat mindkét részen fenntartják. Politikánk Perzsia integritását tartja szem előtt, de vannak határai a politikának, melyeket nem lehet más hatalmak eljárásából függetlenül bntartani. Mi nem adhatjuk fel jogainkat és tulsulynkat. Perzsia integritása mellett annak további fejlődését ohajtjuk.

A dél-amerikai forrongás.

New-York, január 22. **Gudger** panamai főkonzul távirata szerint az öbölben vívott haroban a kormányzó elesett. **Alban** tábornok, a kormánycsapatok parancsnoka szintén elesett. A haroról még ezt jelentik: A felkelőknek három hajója és a kormányzat két hajója között az ütközet 6 órakor kezdődött. A felkelők megkísérelték a partraszállást, miközben a kormány hajói és egy vár ágyúai rájuk lóttek. A kormány csapatai sáncokat építettek.

New-York, január 22. A Reuter-ügynökség jelenti: Egy panamai távirat szerint a **Lautaro** hadihajót a tegnapi ütközet elején megtámadta a lázadók **Padilla** nevű ágyunaszádja. A **Lautaro legénységének nagyrésze elesett, maga a hajó pedig lángborult és elsüllyedt.** Az oltásban a **Filadelfia** amerikai hajó is közreműködött.

London, január 22. **Caracasból** jelentik, hogy **Castro** elnök csapatai **Barguismeto** mellett súlyos vereséget szenvedtek.

London, január 22. A **Morning-Post** azt jelenti **New-Yorkból**, hogy a **Filadelfia** amerikai hadihajó parancsnoka azt az utasítást kapta Washingtonból, hogy ne engedje meg **Panama** megtámadását.

Zavargó örmény bandák.

Konstantinápoly, január 22. A muszi szandzsákbán **Norchen** falu közelében egy örmény banda összeült között egy csendőresapattal. **Huszajn** aga elesett, egy altiszt és több csendőr megsebesült. A rablók megugrottak. **Khagian** falu közelében is felbukkant egy örmény banda, amelynek üldözésére szintén csendőrséget küldtek.

A szerb államadósság.

Bécs, január 22. A **N. W. T.**-nak jelenti **Párisból**, hogy Szerbia függő államadósságainak konszolidációja céljából tárgyalások folynak, amelyek minden valószínűség szerint eredményre fognak vezetni.

Tifusz.

Lalbach, január 22. A tüzérségi kaszárnyában terjed a tifusz-járvány. Most tizennyolc katona lepszik beteg. A helyőrségi parancsnokság valószínűleg a város környékén fogja elszállásolni a 7. hadosztály-tüzérezredet.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 21. A **Wiener Abendpost** jelenti: A 4%-os osztrák koronairadékek átvételére alakult konzorcium ma gyakorolta elővételi jogát a hátralévő 62½ millió koronára. Ezzel a konzorcium átvette az egész összeget amelyre nézve a mult év június havában biztosította magának az opcióit. **Juniusban** a konzorcium tudvalólag 250 millió koronát vett át a 4%-os koronajáradékból és pedig felét fix, felét opcióval.

Bécs, január 21. Az osztrák és magyar sárgaréz-gyárak hír szerint szindikátust akarnak létesíteni és a **Creditanstalt**-ot fogják megbízni a szindikátus termékeinek eladásával.

London, január 22. **City-körökben** híre jár, hogy a bank-kamatlábát holnap télszázalékkal le fogják szállítani. A kamatláb leszállításának az oka, hogy nyílt piacon nagy a bőség rendelkezésben álló pénzben.

London, január 22. (**Gabonapiac.**) Az irányzat általában nyugodt. Az árak változatlanok. **Városi liszt** 21 sh. 6 p. — 28 sh. **Repeolaj** 26 sh. **Tengeri** 23 sh. 6 p. **Behozható**: buza 10.000, árpa 17.000, zab 80.000. Az idő szép, de boros.

New-York, január 22. (**Terményföldes.**) (**Zárlat.**) **Gyapot**: **New Yorkban** helyben 8½ (8½), jan.-ra 7.89 (7.97). **Aprilisra** 8.01 (8.12). **New-Orleansban** helyben 7.15 (7 7/8). — **Petroleum**: **Stand white** **New Yorkban** 7.20 (7.20). **Stand white** **Phiadelphiaban** 7.15 (7.15). **Rafined in Cases** 8.80 (8.80). **Credit Balances** at **Oil City** 1.15 (1.15). — **Zeir**: **Western steam** 9.75 (9.77). **Rohe** és **Brothers** 9.90 (9.95). — **Tengeri irányzata** állandó. **Január** 68½ (68½). **Májusra** 68½ (68½). — **Juliusra** 68½ (67½). **Buza** irányzata állandó. **Piros őszi** helyben 88.— (88½). **Január** —. —. —. **Márciusra** 85½ (85½). **Májusra** 85.— (85½). **Juliusra** 84½ (84½). **Gabona** szállítási díja **Liverpool**-ba 0½ (1.—). — **Káv**: **laír Rio** 7. sz. 6.— (6.—). **Jan.-ra** 5.70 (5.65). **Aprilisra** 5.90 (5.85). — **Liszt**: **Spring** **Wheat** **clears** 2.90 (2.90). — **Cukor**: 2.15 (2.15). — **On**: 23.62 (24.25). — **Réz**: 11.— (11.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, jan. 22. (**Terményföldes.**) (**Zárlat.**): **Buza** irányzata állandó. **Január** 76½ (76½). **Májusra** 79½ (79½). — **Tengeri irányzata** állandó **Január** 60½ (61.—). — **Zeir**: **Január** 9.80 (9.82). — **Májusra** 9.50 (9.60). — **Szaionna short clear** 8.80 (8.85). — **Sertésus**: **január** 16.20 (16.45). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELEK

A váró leány.

— A Kanteletárból. —

Oh, csak jönné a kedvesem,
Közölné a szerelmelem.
Még érzem én a jöttét,
Mögöttem közelédét,
Akármilyen messze járna,
Ezer lépés távolságra.

Oda szállnék felhőkép,
Mint a füst a röpke szélben,
Mint a szikra, hogyha pattan,
Fürge lángnál is gyorsabban.
Elé futnék vidám dallal,
Csókra készűt szomjas ajkkal.
Kigyó volna bár kezébe,
Kezet fognék mégis vele;
Mérge volna bár az ajkán,
Eszerszer is megcsókolnám;
Ráborulnék a vállára,
Bár ott vón a halál árnya;
Ide sárnám a szívemre,
Bárha teste vért csapogna.

De nem véres az én kincsem,
A koboldok kigyó sinisen,
Nem ül rajt a zord halál sem.

Tele van az ajka mézzel,
Piros arca édességgel,
Szép virágszál a termete,
Rózsalevél a két keze!

Sán Aladár.

— **Ópiumgyönyörök.** De Quincey angol írónak ezelőtt nyolcvan esztendővel megjelent könyve, mely egy ópium-evőnek a gyónása, újra aktuális kezd lenni. Úgy angol nyelven, mint a többi európai nyelveken újabbnál-újabb kiadásokat rendeznek belőle, mert a könyv még most is úgy hat, mintha a legmodernebb szellemi termék lenne. Ne tessék azonban azt gondolni, hogy a könyv tartalma megfelel a címenek s hogy leltárszerű előadásban éppen csak arról ad számot, hogy mit érez az ember az ópium élvezése után. A könyv egy szegény ifjú története, egy szegény ifjúé, ki Londonban egy másik kis fiával hónapokig alszik egy teljesen üres szobában, dermesztő hidegben, egymáshoz bujva, egymást melegítvén. Azután csavargó lesz belőle s mint ez annyiszor előfordul, az utcai leányok veszik oltalmukba és ők mentik meg a rendőrök brutalitásától. A kis Anna, ez az alig 16 éves bukkott leány, igaz barátságot és szerelmet érez iránta, a szegény ifjú iránt, aki őt úgy sem veheti meg. A szépség ideje azonban elmúlik. A szegény ifjú pénz-

* Mutató a költő legközelebb megjelent verseitől.

hez jut. Tanulhat. S most következik az ópium-korszak, mert de Quincey ekkor ópium-evésre adja magát. E szer által egyszerű szezációkat érez az irodalom, a művészet, az élet terén. Megnyílik neki az ég, tekintete messzebb hat, mint másoké, gondolatai magasabban repülnek, mint másoké s végül álmái oly paradicsomi szépek, minőkről fogalma sincs annak, aki nem eszik ópiumot. Azután el akar szokni az ópiumtól, de nem megy. Rettenő kinokat áll ki. A könyv nemcsak egy bűnnek a története, hanem egy önmagát lassan megmérgező orvosnak a viviszekciója, hogy e mérgegre az emberiségre való hatását megállapítsa. A könyv egy nagy embernek, nagy exotikusnak és nagy művészeknek a vallomása.

— **A szivarok nikotin-tartalma.** Egy vegyész beható vizsgálattal meghatározta az ugynevezett trafik-szivarok nikotin-tartalmát s azt a következőképpen találta:

Britanika . . .	1.29	százalék
Cuba . . .	1.40	"
Portoriko . . .	1.41	"
Operas . . .	1.43	"
Trabukko . . .	1.61	"
Panetelas . . .	1.91	"
Rövid szivar . . .	1.98	"
Regallitas . . .	2.90	"
Virzsinia . . .	3.99	"

E szerint leggyengébb szivarunk a közkedvelt britanika, legerősebb pedig a nem kevésbé kedvelt virzsinia.

— **A női lélek.** Henri Marion, a párisi egyetem nemrég elhunyt tudós professzora „Psychologie de la femme” című művében meglehetősen szerencsével foglalkozott egy igen nehéz kérdéssel: a női lélek pszichikai sajátosságával. Ellenében e téma más tanulmányozóival, Marion nem elégszik meg általánosságokkal és üres frázisokkal, hanem szigorú szakszerűséggel hatol tárgyának mélyére s a női ünnadat életéből és irodalmából meríti megfigyeléseit. Mitűn a két főtezínyt, melyekből a női természet áll, egyrészt az asszony testi-lelki szervezetében, másrészt a nő történelmi múltjában ismeri föl, röviden ráter az asszony anatómiai-fiziológiai sajátosságainak ismertetésére. Itt utal arra a különbségre, amely már a gyermekkorban a fiú és leány között van s ebből kiindulva analizálja az asszony lelkiéletét. Azután hangsúlyozza az asszony erősen kifinomodott érzését, amely a gondolkodását is nagy mértékben irányozza. Vizsgálja továbbá az asszony legőnzőbb és legőnzetlenebb érzéseit s főképp az erkölcsi érzéseket, melyek a nő lelkében különböző formában és mértékben kialakulnak. Egy tekintetet vet aztán a nő szépségére és vallásosságára, majd az asszonyi intelligenciát elemzi s arra a következtetésre jut,

hogy a nő a praktikus életben legalább is éppoly intelligens, mint a férfi, különösen az alsóbb néposztályokban. A női intelligencia inkább intuitív, divinatorius, élénkebb, de felületesebb is, mint a férfié. Kitiűnő az emlékezőtehetségük, nagy a képzelődő erejük, a fantáziájuk ereje azonban jóval kisebb. Semmiesetre sem lehet tagadni a nő képességeit a tudományra, e téren nincs akadály képességeik előtt, főképp ha nevelésüknél tervszerűleg irányítják őket tudományos munkálkodásra. Végül ami az akaratot illeti, annak ereje jóval kisebb bennük, mint a férfiakban, bár a női kitartásra, hősiességre, önállóságra is akad nem egy példa.

Csak nagy vonásokban vázoltuk itt a tudós francia professzor tanulmányát, amely ha nem is meríti ki — de ki is tudhatná azt kimeríteni? — a női lélek természetrajzát s ha vizsgálódásainál főleg a francia nő legegész és a szerző szemei előtt: munkája így is nagyon becses és sok adattal bővítendő tudunkat a női lélek életéről.

— **Angol hölgyek a tőzszen.** A City hölgyei utánozni kezdik az előkelő angol fiatal embereket, akik napközben eljárnak a borszere, ott megismergetik az ügyintézőket egyes előkelőségekkel s estafelét, a szalonokban propagandát csinálnak annak a borszeágensnek, aki legjobban — fizet. A hölgyvilág újabban hasonló szerepre vállalkozik és bangulot támaszt közülük nem egy a gazdagabb udvarlónál oly irányban, amely a háttérben rejelő tőzszerre nézve kívánatos. Így vesznek részta borszenámvérekben Anglia hölgyei közül a szegényebb előkelőségek, míg a gazdagabbak nem elégednek meg a provizióval, hanem a busás nyereségy reményében kookeztatják vagyonukat. A játékszenvedély a tengeren keresztül hatolt be Nagybritániába, a yankeek hazája adta hozzá a kezdeményező ötletet. Az Egyesült-Államokban már oly sok gazdag hölgy játszott el titokban folytatott borszepekulációkkal mindenütt, hogy már általánossá kezd válni a tiltakozás s még a pasztorok is osterozták prédikációikban a női nem hivatalosával össze nem egyeztetelhető játékszenvedélyt.

— **Aktinek tizenhárom felesége volt.** Amerikai lapok arról adnak hírt, hogy New-York állam Goshen városában él egy öreg ur, akinek nem kevesebb, mint tizenhárom felesége volt. Dr. Zann Nicolas James orvos, hiszönök és írő, 1803-ban született, most tehát kilencvenkilencéves. Huszonötéves korában megnősült, de felesége, akit nagyon szeretett, fiatalon meghalt, mire ennek testvérét vette nőül. De egyre üldözötte a sors. Női akik szépek jők és hűségesek voltak, egymásután döltek ki mellőle, anélkül, hogy csak egy is gyermekkel ajándékozta volna meg. Ötvennégyéves korában dr. Zann már nyolcadszor nősült. Nyolcvanéves korában az öreg

REGÉNY.
TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(145)

— Odalovagoltam és a hetmant részegen találtam. Nagyon haragosan fogadott és amikor előlvastra a levelet, rám rontott a vezéri pálcájával, én pedig az istennek ajánlottam a lelkemet és így gondolkodtam: Ha hozzám mer nyulni, az öklömmel verem be a koponyáját.

— Mit tehettem volna egyebet, pajtások, mi?
— Nemesen gondolkodtál, szolt Sagloba meghatottan.

— De a főemberei csillapítani próbálták és előlították az utját, különösen egy fiatal tiszt, aki vakmerően megragadta, visszálökte és így szolt:
— Csak nem fogsz ilyesmit tenni, pajtás, nagyon be vagy rugva!

Megnéztem, hogy ki kelt a pártomra, mert csodáltam a vakmerőségét és azt, hogy Chmielnickijel olyan bizalmas. — Hát Bohun volt.

— Bohun? — kiáltott fel egyszerre Wolodyjovskij és Sagloba.

— Ó volt. Megösmertem, mert Roslogiban már láttam.

— Ó is megösmert. Hallottam, a mikor így szolt Chmielnickijhez:

— Ez az ember jó ismerősöm.

— És a berugott ember hirtelen elhatározásával így válaszolt Chmielnickij:

— Ha jó ismerősöd, fiacskám, hát adj neki ötven tallért és ereszd szabadon.

Bohun adott is menlevelet, ami pedig a találatokat illeti, nehogy elkapassam azt a bestiát, hát kijelentettem, hogy tartsa meg a szolgáló részére, mert nemes ember nem szokott borravalót elfogadni. Nagy tisztelettel bocsájtottak el a sá-

torból, de alig voltam künn, Bohun hozzám jött és így szolt:

— Mi már láttuk egymást Roslogiban.

— Úgy van — mondtam, — de akkor nem hittem, barátom, hogy ebben a táborban lássalak viszont!

Erre így szolt:

— Nem a saját akaratom, de a szerencsétlenség hozott ide!

Beszélgetés közben azt is említettem előtte, hogy hogyan vertük meg Jarmolin alatt.

— Nem tudtam, hogy kikkel van dolgom, — szolt erre, — a kezemen seb volt és haszontalan emberek voltak vélem, akik attól féltek, hogy Jeromos hereg támadott reánk.

— Mi se tudtuk, hogy ki az ellenfelünk, — mondtam, — mert ha Skrzetuski tudta volna, hogy te vagy ott, egyiktek ma már nem volna életben.

— Persze, hogy így lett volna! De mit felelt erre? — kérdezte Wolodyjovskij.

— Zavarba jött és félbeszakította a beszélgetést. Azt is mondogta, hogy Krsywonos küldte levéllel Chmielnickijhez Lembergbe, hogy üljön egy kissé és hogy Chmielnickij nem bocsájtotta vissza, mert szüksége van rá egy pár kiküldetésnél. Végül ezt kérdezte:

— Hol van Skrzetuski?

Mikor megmondtam, hogy Samoscsban van, hát így felelt:

— Akkor talán összetalálkozunk még.

Ezzel elbucszottunk.

— Azt hiszem, hogy akkor mindjárt Varsoba küldte Chmielnickij.

— Úgy van, de várjunk! Én tehát visszatértem a várba és Weyhernek beszámoltam a küldetéséről. Késő éjjel volt már. Másnap ismét rohamot kezdett az ellenség, elkecseregettebbet, mint az első. Nem jöttem össze Skrzetuskival és csak a harmadik napon mondhattam meg neki, hogy láttam Bohunt és beszéltem vele. Egy csomó tiszt, köztük Rogowski is jelen volt. Amikor halotta a szavamat, így szolt gyonyosan:

— Tudom, hogy egy lány miatt haragszotok reá. No, ha te olyan híres lovag vagy, mint a híred, hát megkeresheted Bohunt. Hívd ki párbajra, biztos lehetsz, hogy az a híres verekedő nem fog megsebzni előled. Mi majd a falról fogunk gyönyörködni bennetek. De nektek Wisniewiekieknek nagyobb a híretek, mint a mennyit értek. — Skrzetuski úgy nézett végig Rogowskin, mintha rögtön le akarná ütni:

— Ezt tanácsold? Jó! Csak azt nem tudom, hogy te, aki gunyolod a mi érényeinket, el merd-e vinni a kihívásomat Bohunnak a közé a csöcselők közé.

Rogowski így felelt:

— A bátorságom megvolna hozzá, de nem vagyok se a testvéred, se a rokonod, hát nem megyek.

Valamennyien nevettek Rogowskin és most őt kezdtek gunyolni.

— Meghátársz persze, de amikor a más bóról volt szó, nagyszájuskodtál.

Erre Rogowski, aki különben igen büszke, mégis elvállalta a megbízást. Másnap el is ment, de Bohunt nem találta meg. Mi ugyan nem hittük el ezt neki, de amint a ti elbeszéléstektől látszik, mégis igazat mondott. Chmielnickij elküldte tehát Bohunt, ti pedig agyonütöttétek.

— Igen, igen, így történt, szolt Wolodyjovskij.

— Mondd csak, kérdezte Sagloba, hol találjuk most meg Skrzetuskit? Mert mindenáron meg kell találunk, hogy elmenjünk vele a leányt keresni.

— Ha Samoscsban tudakozódtok, könnyen megtalálhatjátok, mert mindenütt ismerik. Ő és Rogowski teljesen tönkvertek Kalina kozák-kapitányt. Skrzetuski azonfelül még két tatársordát is szétkergetett.

— Mit szól majd ehhez Chmielnickij?

— Chmielnickij azt állítja, hogy az ő parancsai ellenére garázdálkodnak az emberei. Különben senki se bizik komolyan a hűségében és engedelmességében. (Folyt. köv.)

nohá; a nyiregházi kir. törvényszék elnöke Leszkoven Géza törvényszéki napidíjas szolgálat III-ad osztályú hivatalosolgávé nevezté ki.

Athelyesés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Piller Ida felső-rónai állami elemi iskolai tanítónőt a huszti állami elemi iskolához jelen minőségben; a nyiregházi törvényszék elnöke Torma Sándor törvényszéki II. osztályú hivatalosolgávt a kisvárdai járásbíróshoz helyezte át.

Megerősítés. Az igazságügyminiszter a zombori törvényszék-nél ideiglenesen alkalmazott Dr. Dömötör Aladár aljegyzőt ebben az állásában végleg megerősítette.

Uj konszult. A király Masseur József Lajos magyar állampolgárit Iquibene fizetéstelen konzulátu uyanoda, Müller Fernand kereskedőt Bordeauxban fizetéstelen konzulátu uyanoda, a tarifaszert konzulátu illetékek szedésének jogával kinevezte.

Pályázatok. A nagykiskindai törvényszék-nél és a nagyszentmiklósi járásbírósnágnál magyar-német és magyar-bojár, a zombolyai járásbírósnágnál magyar-szerb és magyar-román tolmácsi állás két hét alatt. — A marosvásárhelyi állami kórháznál egy másodorvosi állás február 15-ig.

Napirend.

Napló. Csütörtök, január 23. — Római katolikus; B. A. eljegyz. — Protestáns; Szuidó. — Görög-orosz; (január 10.) Asz. Gerg. — Zsidó; Scheb. 15. — Nap két: 7 óra 22 perckor. — Nyugszik 4 óra 30 perckor. — Hold két: 4 óra 21 perckor délután. — Nyugszik: 0 óra 25 perckor reggel.

A miniszterelnök és belügyminiszter nem fogad. A honvédelmi miniszter fogad délután 12 órakor. A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. Nemzeti Múzeum. Természettörténet. Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. — Többi társai 1 korona belépődíjjal meglekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában zárva. Iparművészeti Múzeum délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig. Nemzeti Szalon állandó kiállítása d. e. 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Magyar nők műkiállítása (Váci-utca 34.) d. e. 10 órától este 8-ig. Belépődíj 60 fillér. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr. V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külöldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 22.

A maximum Nyugat-Európát borítja, a tegnapi depresszió pedig Oroszország belsejébe nyomult és Norvégia felé nyugatra új depresszió szelet mutatkozik.

Európában a hőmérséklet magas és az idő tulnyomóan száraz volt. Esők voltak Angliában, Norvégiában és szórva Nyorsan Németországban.

Hazánkban az idő általában igen enyhe és az ország északi, keleti és déli részén előfordultak kisebb-nagyobb esők. Kiküldés: Enyhe idő várható, éjjeli fagygyal és elvettve — főleg északkeleten — kevés csapadékkal.

Vizállás.

Table with columns for location (Jan. 22. m. óra), name, and measurement (Jan. 23. m. óra). Includes locations like Schkring, Pann, Duna, Bács, Pozsony, Komárom, Budapest, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orosva, Magyarfalva, Zsolna, Trencsén, Szeged, Sz.-Gothárd, Sárvár, Győr, Péttan, Zákány, Barcs, Békés, M.-Szerdah, Zágráb, Sziszek, Mirovitca, Dees, Szatmar, Kraszná, N.-Mánding, Munkács, Latorca, Homonna, Ungvár, Tloza, M.-Sziget, Tokaj, V.-Námény, Tokaj, Tisza-Füred, Csongrád, Szeged, Torók-Becse, Ondova, Párfa, Topolya, Bodrog, Sajo, Herold, H.-Német, Berettyó, Kőrös, N.-Várud, Belényes, Arad, Gy.-Pohány, Temko, Csorhona, Borosjenő, Békés, Gyoma, Cs. Pákoz, Branyicska, Boborain, Árad, K.-Kisvölgy, Kiszert, Temevár, Beakerek.

Gasmaschinen-Fabrik A.-G. cég Ambergben, mint FEH. LAJOS engedélyese az 1876. évi törvény alapján. Levegő- és szénkönyv-görök egyenletes keveréknek előállítására szolgáló eljárás és készülék. Dr. Szilasi és Bernauer által szabadalmi ügyvivők. Budapest, VII., Kerepest-ut 32. szám.

IBIS szabadalmazott higiénikus pormentesítő szer (száraz por alakban). Használható porképződés nélkül mindennemű padlók alapos tisztítására, lakások, irodák, üzletek, raktárak, iskolák, kórházak, folyosók, lépcsőházak, zenetermek, kávéházak, vendéglők, stb. szoval mindama nagyobb forgalmu helyiségek tisztítására és söprésére, hol higiénikus szempontból az egész égnek annyira ártalmas és hátrányos por eltávolítása megkívántatik. Magyarországi főraktár: Szimon István. Budapest, V., Váci-körút 12. Nagyobb vidéki városok részére előnyös feltételek mellett raktárosok kerestetnek.

Dr. Csapó-féle törv. védett sziklanövény tea mint vértisztító, köszvény, rákban, gyomorban, a teljes gyógyulás megkönnyítésére. Erzsébet szer régi mákos köhögés, rekedtség és mellhájónál. Dozosa 50 fillér. Főraktár: L. X. M. drogistánál, Múzeum-körút 7/N. Budapest.

Titkos betegségek ellen. 25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legelőlegesen ajánlható. Dr. KAJDACS, v. ca. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Electrotherapiai rendelő-intézete IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klodid-palota (Atjáróház és lift használat). A legelőlegesített hűgyszólyásokat, legelőlegesített hűgyszólyákat, bujakóros sebeket, gyhúst, az onferletetés utóbjait. Elgyengült férfierőt az orvosi világ által legelőlegesen olyannyira felkért és hatásában páratlan sikert. Electro-Massage vagy Psychrophor által, magómiéseket, póknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legelőlegesített bőrbetegségeket, valamint ifjkorú bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létező hűgyszólyákat gyógyít a legelőlegesített gyóymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek egy mint férfiaknak külön be és kijáratt. Külön várótermek. Levélre díjtalanul azonnal válaszolunk; esetleg gyóymezésekről is gondoskodva lesz.

MEGJELENT! VADÁSZOK FIGYELMÉBE!! DIEZEL AZ APRÓVAD VADÁSZATA. Fordította és átdolgozta: Diszkiadás. Dr. MIKA KÁROLY. Diszkiadás. Bársny István előszavával. 16 szines, 20 műnyomásu teljes és 217 szövegképpel. Ára diszkiadásban 20 korona.

A 10732. számú „Kapcsoló dugó sokszoros kapcsolások számára” című magyar szabadalomra 1897. aug. 7-étől vévők vagy engedélyesek kerestetnek. Szives ajánlatok „W. L. 450” alatt Messse Rudolfhoz, Bécs, I. Seilerstráste 2. intézendők.

Restitutionsfluid. Kwizda féle Restitutionsfluid. Cs és szab. mosóvíz lovak részére. 1 öveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállókban használatban van nagyobb munkánál és-és uterfelelő, liczamolnál, inak merevségénél stb. az idomlással kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenni védjeggyel valódi. Kapható Ausz., — Magyarországon valamennyi gyógyszerárúban és gyóymkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferenz János kerületi gyógyszerész, Kornessburg, Bécs mellett. Cs és kir. oszt. magyar, román királyi és bojár lejedelmi udvari szállítók. Főraktár: Török József gyógyszerész Király-utca 12. és Andrássy-ut 20.

Az angol vizsla és fajbeli tiszta tenyésztése. Írta: KYNOPHIL. Kiadja az Országos Magyar Vadászati Dödegylet. 4 képpel. — Ára 4 korona. —

A vizsla idomítása. Írta: Fónagy József. Második javított és bővített kiadás. Képpel, vászonkötésben. Ára 6 korona.

A VIZSLA parforce idomítása. Oswald és Würz módszere nyomán írta Mika Károly. Képpel, vászonkötésben. Ára 2 korona 40 fillér.

Kaphatók a kiadónál: ATHENAEUM részvénytársulatnál Budapest, VII., ker., Kerepest-ut 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

BENSON'S LISTER. Image of a child holding a bottle of medicine.

Seabury & Johnson-féle Benson-tapasz a leghatásosabb szer. Köszvény, csusz, derékfájás, csipőfájás, hátbaj, melibaj, köhögés, minden meghülés ellen. Óvakodjanak csekélyebb értékű utánzatoktól! Louis Ritz & Co., Hamburg. Kapható Budapestban: Dr. Egger Leo és Egger J. Nádor-gyógyszertárán Ban VI., Váci-körút 17. szám. Apostol-gyógyszertár VIII., József-körút 64. szám. Török József gyógyszerárú VI., Király-utca 12. Dr. Rosenberg Bertalan gyógyszerárú VIII., Kerepest-ut 43.

Legszébb Legjobb Legelőlegesőbb PAP PAP PAP. GICHNER JANOS paplan, matrac és kárpitosárú gyáros, szőnyeg, függöny, vadbur ut. nagy raktár. Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. Legelőlegesített kivánsra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelők pontosan eszakiólnak, nem telési árak kifizetésnek, vagy a pénz visszatérnek.

